

Journal of Kwan Phayao (jkip)

วารสารกวันพะเยา

ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 - พฤศจิกายน - ธันวาคม 2567 Vol.1 No.6 - November - December 2024

ISSN : 3057-109X (Online)

สถาบันพระยาวิชาการ เลขที่ 8 ซอย ประชาอุทิศ 50 แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140
Phayao Academic Institute No. 8, Soi Pracha Uthit 50, Bang Mot Subdistrict, Thung Khru District, Bangkok 10140,
Tel: +662040403

วารสารกวีานพะเยา

Journal of Kwan Phayao

ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2567)

Vol 1 No.6 (November-December 2024)

ISSN : 3057-109X (Online)

_ * ***** _

📖 วัตถุประสงค์

วารสารกวีานพะเยา เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ บทความหนังสือแก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษาทุกระดับ และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

- ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม – สิงหาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน – ตุลาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เจ้าของ

สถาบันพะเยาวิชาการ เลขที่ 3 ซอย ประชาอุทิศ 59 แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร
10140 ประเทศไทย Tel: +6650340403 Email: journal.kwanphayao@gmail.com

ที่ปรึกษา

ผศ. ดร.สมชาย ดำเนิน
สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย
E-mail: Somchai.dam@mcu.ac.th

บรรณาธิการ

ผศ. ดร.เกษญา ผาทอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ, ศาสตราจารย์ ดร.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
มหาวิทยาลัยรังสิต
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ธำมรงค์ ตู้อำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ปันตบแต่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. วินิจ ผาเจริญ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

รองศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ สุวีรางกูร

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดำเนิน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีเสด็จ กองแกน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต ปุณณิรมย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรียงดาว ทวะชาติ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีเสด็จ กองแกน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ดร.สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

พระมหาจันทน์ ผมไผ่, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระนันทน งามช้าง, ดร.

นักวิชาการอิสระ

พระมหาฐิติวัตร หมั่นกิจ, ดร.

นักวิชาการอิสระ

พระครูสุทธิเมธาวัฒน์, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

 ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

ดวงใจ บุญโยง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

E-mail: duangjai.tak11@gmail.com

โทรศัพท์ : 085-0340403

ณัฐกานต์ บุญยีน

บริษัท อินโนนิตี จำกัด

E-mail: journal.kwanphayao@gmail.com

โทรศัพท์ : 089-6324192

พิชญ์ ศรีพรรณ

สถาบันพะเยาวิชาการ

E-mail: journal.kwanphayao@gmail.com

โทรศัพท์ : 089-2066062

 ฝ่ายประสานงานและจัดการ

ดวงใจ บุญโยง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

E-mail: duangjai.tak11@gmail.com

โทรศัพท์ : 085-0340403

☞ ฝ่ายกฎหมาย

นายชัยวิทย์ ฤทธิพิชัยวัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

☞ พิสูจน์อักษร

สมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

☞ ออกแบบปก

นายสุริยาทิศ โพธิ์ประสิทธิ์

นักวิชาการอิสระ

☞ จัดรูปเล่ม

นายสมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

☞ พิมพ์ที่

ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง

จังหวัดปทุมธานี 13180 โทรศัพท์ 0 2529 0574 7, 0 2909 1633 www.vru.ac.th

บทบรรณาธิการ

วารสารกวีานพะเยา เป็นฉบับที่ 6 ประจำปีพุทธศักราช 2567 มีจำนวนบทความทั้งหมด จำนวน 5 เรื่อง เป็นบทความวิจัย จำนวน 1 เรื่อง บทความวิชาการ จำนวน 4 เรื่อง วารสารกำลังพัฒนาปรับปรุงรูปแบบและประเด็นหลักเพื่อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับทุกระดับ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ ขอขอบคุณผู้นิพนธ์บทความ ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ	(ก)
บทบรรณาธิการ	(ข)
สารบัญ	(ช)
ชมราวาสธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศีลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น	1-16
THE VIRTUES FOR LAY PEOPLE WITH EFFECTIVENESS OF ADMINISTRATION IN MUNICIPALITY MUENGSI LA AMPHURMUENG KHON KAEN PROVINCE <i>พระไพรัตน์ วิชชาธโร (พระเนียงสุข), บุรินทร์ ภู์สกุล และ เรียงดาว ทวะชาลี</i>	
ผลกระทบของการว่างงานต่อสังคมและเศรษฐกิจ	17-27
IMPACT OF UNEMPLOYMENT ON SOCIETY AND THE ECONOMY <i>สุทินันท์ สุวรรณวิจิตร และ ธนกฤต โพธิ์เงิน</i>	
บทบาทของสื่อโซเชียลมีเดียในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ	28-38
THE ROLE OF SOCIAL MEDIA IN SHAPING AND CHANGING PUBLIC OPINION <i>เรียงดาว ทวะชาลี และ ภูษิต ปุณัณรัมย์</i>	
การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายในสังคมหลังสมัยใหม่	39-48
THE STUDY OF IDENTITY AND DIVERSITY IN POSTMODERN SOCIETY <i>พระครูสุตสารบัณฑิต (จ๋านงค์ ผมไผ่), พระมหาเกริกเกียรติ นิรุติเมธี (ไพศาลเจริญลาภ) และ พระมหาอำพล ธนปัญญา (ชัยสารี)</i>	
การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชน	49-57
EMPOWERMENT OF WOMEN'S GROUPS THROUGH POLICIES AND COMMUNITY ACTIVITIES <i>พระครูสังฆรักษ์ยศวีร์ ปมุตโต และ พระชินกร สุจิตโต (ทองดี)</i>	
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	58-82

จรรยาบรรณกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้บริหาร
เทศบาลเมืองศีลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น*

THE VIRTUES FOR LAY PEOPLE WITH EFFECTIVENESS OF
ADMINISTRATION IN MUNICIPALITY MUENGSILO AMPHURMUENG
KHON KAEN PROVINCE

พระไพรัตน์ วิชชาโร (พระเนียงสุข)¹, บุรินทร์ ภูสกุล² และ เรียงดาว ทวะชาลี³

Phra Phirat Vitchataro (Phaneangsuk)¹, Burin Poosakul² and Riangdow Tavachalee³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding author E-mail: miniketsada@gmail.com

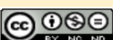
วันที่รับบทความ : 14 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 8 ธันวาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 20 ธันวาคม 2567

Received 14 November 2024; Revised 8 December 2024; Accepted 20 December 2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณของผู้บริหารเทศบาลเมืองศีลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศีลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศีลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในเขตเทศบาลเมืองศีลา จำนวน 141 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 226 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ร้อยละ

Citation:

* พระไพรัตน์ วิชชาโร (พระเนียงสุข), บุรินทร์ ภูสกุล และ เรียงดาว ทวะชาลี. (2567). จรรยาบรรณกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศีลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น. วารสารกวันพะเยา, 1(6), 1-16.

Phra Phirat Vitchataro (Phaneangsuk), Burin Poosakul and Riangdow Tavachalee. (2024). The Virtues for Lay People with Effectiveness of Administration in Municipality Muengsilao Amphurmueng Khon Kaen

Province. Journal of Kwan Phayao, 1(6), 1-16.;

Website: <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/jkp>

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายข้อมูลการปฏิบัติตนตามหลักพราวาธรรม และ ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัว ที่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติตนของผู้บริหารเทศบาลเมืองศีลาอำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักพราวาธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก
2. ระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศีลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ด้วยการบริหารงานตามหลัก 4M โดยรวม อยู่ในระดับมาก
3. การปฏิบัติตนตามหลักพราวาธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศีลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก จึงเป็นไป ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: พราวาธรรม, ประสิทธิภาพ, การบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล

Abstract

The objective of this research aims : 1) to study levels to behave by virtues for lay people of administration in Municipality Muengsila Amphurmueng Khon Kaen Province, 2) to study effectiveness of management of administration in Municipality Muengsila Amphurmueng Khon Kaen Province, 3) to study the relationship between virtues for lay people of administration with effectiveness of management of administration in Municipality Muengsila Amphurmueng Khon Kaen Province. This research is a qualitative research, the sample personel was the 141 personel, from population was the sum 226 personel. The tools used for this research was a questionnaire. The data was analysis using computer software for social science. Data was analysis to find the rates of frequency, percentage, mean, Standard Deviation. The data description

levels to behave by virtues for lay people and effectiveness of management of administration, using statistical analysis, the relationship between the two variables, independently using simple statistical pearson's product moment correlation coefficient.

The results showed that :

1) The levels of personnel is to behave of administration in Municipality Muengsilā Amphurmueng Khon Kaen Province by virtues for lay people, overall in the high.

2) The levels of personnel is to effectiveness of management of administration in Municipality Muengsilā Amphurmueng Khon Kaen Province, by the administration according to 4M, overall in the high.

3) The behave by virtues for lay people is a positive correlation with effectiveness of management of administration in Municipality Muengsilā Amphurmueng Khon Kaen Province, significant 0.05, overall relationship is on very high level. Then according to the hypothesis.

Keywords: Virtues for Lay People, Effectiveness, Administration in Municipality

บทนำ

หลักคำสอนของพระพุทธองค์ทรงสอนให้ชาวพุทธรู้จักการเสียสละเพื่อความสงบสุขของตนเองและประโยชน์ส่วนรวม หนึ่งในนั้น คือ ขรवासธรรม ซึ่งท่าน “พุทธทาสภิกขุ” ได้ให้ความหมายว่า คือธรรมธรรมดาที่จะต้องปฏิบัติสำหรับขรवास หรือ “คฤหัสถ์” เพิ่มขึ้นจากการรักษาศีล เพื่อให้เกิดความสุขในชีวิตการครองเรือนและการอยู่ร่วมกัน ในสังคม “ขรवासธรรม” ประกอบด้วย สัจจะ หมายถึง ความซื่อตรงต่อหน้าที่, ทมะ หมายถึง ช่มใจอย่าให้เกิดโทษะ, ขันติ หมายถึง อุดหนุนต่อความเหนื่อย ลำด้า, จาคะ หมายถึง การให้ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (พุทธทาสภิกขุ, 2523 : 54) เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติตนให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขใน

สังคม “ฆราวาสธรรมธรรม 4” เหมาะสมในการประยุกต์ใช้กับการบริหารงาน ถ้าผู้นำทำให้คนรอบข้างปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนได้เต็มความสามารถ การงานที่ทำก็จะออกมาดีประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเอาไว้ (ฝ่ายวิชาการในประเทศไทยการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแบบกระจายอำนาจจากส่วนกลางเพื่อบริหารท้องถิ่นในด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหา สามารถพึ่งตนเองสร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ท้องถิ่น จากรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 และปี 2550 บัญญัติให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นของตนเอง โดยแบ่งเป็น เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล เช่น บำรุงศิลปจาริตประเพณี ภูมิปัญญา วัฒนธรรมอันดี และการบริหารจัดการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม เพื่อลดความเดือดร้อน ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง (บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด, 2549 : 20-25)

การบริหารงานของเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น มีองค์ประกอบในการบริหารงาน คือการออกแบบองค์การ วางแผน ควบคุม การตัดสินใจ หากผู้บริหารสามารถเรียนรู้ เข้าใจมิติทั้งสี่ด้านของการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในองค์การ วิธีการที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อาจเป็น “แผนกลยุทธ์” และ “แผนยุทธวิธี” แผนยุทธวิธีเป็นแผนที่มีความหลากหลายแผนประกอบกัน องค์การควรพัฒนาระบบการควบคุมเพื่อตรวจสอบว่าแผนที่วางไว้บรรลุเป้าหมายหรือไม่ ในหลายกรณีการควบคุมจะแก้ไขจากสิ่งที่คลาดเคลื่อนจากแผนไปได้เองโดยอัตโนมัติและหลายๆ กรณีที่ผู้บริหารจะต้องคอยแก้ไขเอง การควบคุมในระดับกลยุทธ์ และยุทธวิธี ผู้บริหารสามารถใช้วิธีการวางแผนการควบคุมเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพในมิติด้านอื่นๆ ได้ด้วย (สัมฤทธิ์ ยศสมบัติ, 2549 : 161)

ผู้บริหารควรตระหนักถึงความสำคัญของแผนยุทธวิธี โดยอาศัยความสามารถและคุณธรรม (เกษภา ผาทอง, 2559 : 268-269) เพื่อพัฒนาข้อดีของด้านการบริหารงานว่าประสบปัญหาในด้านใดบ้าง เช่น ด้านการสรรหา และธำรงรักษาพัฒนาบุคลากร ควรจะมีแนวทาง ดังนี้ ด้านการสรรหาบุคลากร ควรมีการสรรหาตามแผนอัตรากำลังและใช้ระบบคุณธรรม ด้านการธำรงรักษาบุคลากรรัฐบาลควรจัดสวัสดิการเพิ่มขึ้นเทียบเท่ากับพนักงาน

รัฐวิสาหกิจ ใช้ระบบคุณธรรมในการประเมินผลงานและควรกำหนดระเบียบการบริหารงานบุคคลของท้องถิ่น และข้าราชการพลเรือนให้มีมาตรฐานเดียวกัน ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรจัดฝึกอบรมเน้นการปฏิบัติจริง และควรเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรมในหน่วยงาน มีการติดตามประเมินผลบุคลากรทุกๆ ครั้ง ผู้บริหารต้องมั่นตรวจสอบปรับปรุง รู้จักคิดทดลองแนวทางใหม่ๆ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างอื่น เช่น การเล็งเห็นความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงหรือนโยบายของนโยบายประเทศ (เกษฎา ผาทอง, 2558 : 2835) ในการบริหารงานอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้หลักการบริหาร 4M ซึ่งประกอบด้วย 1.ด้านคน (Man) 2.ด้านเงิน (Money) 3.ด้านวัสดุ (Material) 4.ด้านการจัดการ (Management) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้ดียิ่งขึ้น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2548 : 160)

ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า “หลักฆราวาสธรรม” เหมาะสมที่ควรนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อส่งเสริมหลักธรรมในการปฏิบัติอย่างเหมาะสมให้แก่ผู้บริหารในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้นแก่หน่วยงาน และองค์กรอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามหลักฆราวาสธรรมของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกั ฆราวาสธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่นโดยแต่ละแนวคิด

ทฤษฎี จะเป็นปัจจัยสนับสนุนนำไปสู่การตกผลึกข้อสรุปในการวิจัย โดยแบ่งแนวคิด ทฤษฎี ออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักฆราวาสธรรม หลักฆราวาสธรรม 4 ตามหลักคำสอนของ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จุดประสงค์เพื่อจะใช้หลักการและแนวคิดให้ประสบ ผลสำเร็จ ตามหลักฆราวาสธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พุทธศาสนา ที่ได้ทรงตรัสไว้ใน “พระไตรปิฎก” สำหรับถือเป็นข้อปฏิบัติหรือเป็นแนวทางให้ประสบผลสำเร็จในพระไตรปิฎก ได้เขียนหลัก ฆราวาสธรรม ซึ่งผู้วิจัย ได้ศึกษาและค้นคว้า ดังนี้

ใน พระไตรปิฎก เล่มที่ 15 และ พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ 7 สังยุตตนิกาย สคาถวรรค พระผู้มีพระภาคตรัสว่า

บุคคลเชื้อธรรมของพระอรหันต์ เพื่อบรรลุนิพพาน พึงอยู่ด้วยดีย่อมได้ปัญญา เป็นผู้ไม่ประมาท มีวิจาร์ คนทำเหมาะเจาะ ไม่ทอดธุระ เป็นผู้หมั่น ย่อมหาทรัพย์ได้ คนย่อมได้ชื่อเสียงเพราะ ความสัตย์ ผู้ให้ย่อมผูกมิตรไว้ได้ บุคคลใดผู้อยู่ครองเรือน ประกอบด้วยศรัทธา มีธรรม 4 ประการนี้คือ สัจจะ ทมะ ขันติ จาคะ บุคคลนั้นแล ละโลกนี้ไป แล้วย่อมไม่เศร้าโศก เชิญท่านถามสมณะพราหมณ์เป็นอันมาก เหล่าอื่นดูชื่อว่าในโลกนี้มีอะไรยิ่งไปกว่า สัจจะ ทมะ ขันติ และจาคะ (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ในส่วน พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2546) ได้ให้คำจำกัดความไว้ในพจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลธรรม ว่า “ฆราวาสธรรม 4” หมายถึงธรรมสำหรับฆราวาส หรือธรรมสำหรับการครองเรือนหลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์ประกอบด้วย

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้น ตัวการที่เป็นเครื่องตัดสินใจขั้นสุดท้ายของการบริหารงานหรือการจัดการว่าประสบผลสำเร็จเพียงใด (ภรณ์ กิตติบุตร, 2529 : 2-3) หรือหมายถึง ความสามารถขององค์การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย 4 ประการ คือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในองค์การ (Integration) การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม (Adaptability) การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสังคม (Social relevance) และผลผลิตขององค์การ (Productivity) ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นเรื่องของการกระทำ ความพยายาม ที่มี

ความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้น และจะมีประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใดขึ้นกับว่าผลที่ได้รับนั้นตรงครบถ้วนอาจพิจารณาเป็น 2 ระดับ คือประสิทธิผลของบุคคล และประสิทธิผลขององค์การ (อรุณ รักธรรม, 2525 : 257)

1) ประสิทธิผลของบุคคล คือลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงาน กิจกรรมแล้วประสบผลสำเร็จทำให้บังเกิดผลตรง ครบถ้วน ตามที่วัตถุประสงค์ตั้งไว้ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง มีคุณค่า เหมาะสมดีงาม และความต้องการของหมู่คณะ สังคม

2) ประสิทธิผลขององค์การ ตามแนวความคิดตั้งแต่ดั้งเดิมเป็นความพยายามที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญเฉพาะอย่าง (Segmentation) การปฏิบัติงานขององค์การทำให้ขาดความร่วมมือ ร่วมใจ ริเริ่มสร้างสรรค์ และการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงใด ๆ มิได้ ดังนั้นจึงเกิดแนวคิดที่ตรงกันข้ามกับแนวคิดดั้งเดิมคือแนวความคิดแบบผสมผสาน (Integration Approach) ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงและการเสริมสร้างสิ่งใหม่ ๆ มองภาพรวมที่กว้างขวาง และเชื่อมโยงสิ่งที่เกี่ยวข้องนั้นเข้าด้วยกัน ลักษณะของแนวความคิดนี้จะไม่หลบเลี่ยงความขัดแย้งแต่จะมองสิ่งขัดแย้ง (Conflicts) เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องเผชิญ และแก้ไขเพื่อนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น แนวทางนี้จึงเป็นพลวัต (Dynamic) มีเป้าหมายอยู่ที่การพยายามทำงานให้สำเร็จ บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สมาชิกเกิดความพอใจในงาน และองค์การสามารถปรับตัวพัฒนาเพื่อดำรงอยู่ต่อไป (มัทวาท สุวรรณเรือง, 2536 : 52)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย “ธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น” ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ บุคลากรในเขตเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 226 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากบุคลากรในเขตเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 141 คน ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (1967 : 396)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของการศึกษาเรื่อง “ขรรวาสรรณกับประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น” เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบคำถามแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักขรรวาสรรณของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสัจจะ คือ ความจริง ซื่อสัตย์ 2) ด้านทมะ คือ การข่มใจ ระงับจิตใจ 3) ด้านขันติ คือ ความอดทนอดกลั้น 4) ด้านจาคะ คือ การให้ การบริจาค มีลักษณะ แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับตามหลักการของ ลิเคิร์ท (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น 4 ด้าน ได้แก่ 1) คน (Man) 2) เงิน (Money) 3) วัสดุ (Material) 4) การจัดการ (Management) มีลักษณะ แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับตามหลักการของ ลิเคิร์ท (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามจากหัวหน้าศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ถึง นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น

1.2 ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตนำเสนอต่อ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองศิลา เพื่อขออนุมัติให้แจกแบบสอบถามให้กับบุคลากรในพื้นที่

1.3 ทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน 141 ฉบับ

1.4 ทำการเก็บแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบเรียบร้อยแล้ว

1.5 ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

1. ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

2. ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายข้อมูลการปฏิบัติตนตามหลักธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics)

ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักธรรมาสธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “ขรวาสธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยพบประเด็นของผลการวิจัยที่สามารถนำมาเสนอเพื่อทำการสรุปผลการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตนกับประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักขรวาสธรรมของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติตนกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักธรรมาธรรม โดยรวม อยู่ในระดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักธรรมาธรรม กับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมาธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยรวม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมากจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมาธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยรวม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมากจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่มีความสำคัญนำมาอภิปรายผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมาธรรมของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติตนของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักธรรมาธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารมีความจริงใจ ตั้งใจต่อหน้าที่ เสียสละเวลาและประโยชน์ส่วนตัว เพื่อส่วนรวมเป็นหลัก มีสติ รู้จักข่มใจ เมื่อประสบปัญหาการแก้ไขปัญหา มีความขยันหมั่นเพียร ไม่ทอดทิ้งงานและอุปสรรค ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของหลวงภคิน อรรถโยธิน (ภคิน อรรถโยธิน, 2511 : 22) ได้กล่าวไว้ว่า ธรรมาธรรมเป็นธรรมโดยตรงของธรรมา เป็นธรรมนำมาซึ่งความสุขความเจริญ เป็นสามัคคีธรรมอันควบคุมบุคคลไว้ให้กลมเกลียวกัน ผู้ปฏิบัติย่อมเกิดความสุขใจ และตั้งตระกูลให้ถาวรมีความสุขเจริญ

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรมีความเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ด้วยการบริหารงานตามหลัก 4M โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมกับการบริหารงาน บริหารการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใส สามารถจัดระบบอุปกรณ์สำนักงานไว้ใช้อย่างสะดวก และมีผลงานพร้อมให้ตรวจสอบจากภาครัฐและจากภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมใจ ลักษณะ (สมใจ ลักษณะ, 2552 : 56) ได้ให้ความหมาย ของคำว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ประสิทธิภาพของบุคคล คือลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใดๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใดๆ แล้วประสบผลสำเร็จทำให้บังเกิดผลตรงและครบถ้วนตามที่มีวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า ความเหมาะสมตรงกับความคาดหวังและความต้องการของหมู่คณะ สังคม และผู้นำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ คือเป็นการปฏิบัติด้วยความพอใจ ปฏิบัติเต็มความสามารถ ปฏิบัติด้วยการเลือกสรรกลวิธีและเทคนิควิธีการที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้บรรลุผลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ อย่างสูงสุดแต่ใช้ทุน ทรัพยากรและระยะเวลาน้อยที่สุดประสิทธิผลขององค์กร เน้นไปที่ผลรวมขององค์กร

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักธรรมกับประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติตามหลักฆราวาสธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r = 0.809$) ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารเสียสละเวลาและประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวมเป็นหลัก เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมกับการบริหารงาน มีความขยันหมั่นเพียร ไม่ทอดถอนใจและอุปสรรค ผู้บริหาร บริหารการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใส มีสติ รู้จักข่มใจเมื่อประสบปัญหา การแก้ไขปัญหา และผู้บริหาร มีความตั้งใจต่อหน้าที่หน้าที่ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านจาคะ คือผู้บริหารมีความเสียสละเวลาส่วนตัว เพื่อส่วนรวมเป็นหลักด้วยจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเพื่อขอช่วยเหลือทุกคนในองค์กร และด้วยความใจกว้าง ไม่คับแคบกับด้านคน (Man) คือผู้บริหารเปิดโอกาสให้

บุคลากรมีส่วนร่วมกับการบริหารงานให้โอกาสบุคลากรกล้าแสดงความคิดเห็น อย่างเสรี จัดฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงานและงานที่ถนัดตามความสามารถของบุคลากร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับหลักการบริหารงาน ด้วยหลัก 4M เพื่อประยุกต์ให้กับการบริหารงานของเทศบาล จึงส่งผลให้ผลของการศึกษาวิจัย พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศีลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ด้วยหลัก 4M ทำให้เกิดประสิทธิผลเป็นอย่างดียิ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ ยงยุทธ เกษสาคร (ยงยุทธ เกษสาคร, 2555 : 88) ได้กล่าวไว้ในหนังสือการวางแผนและนโยบายทางด้านทรัพยากรมนุษย์ ว่า ความมุ่งหมายสูงสุดด้านการบริหาร คือการที่สามารถนำองค์กรให้บรรลุถึงประสิทธิผลตามที่กำหนด วางแผน ตามวิธีการที่วางไว้ และการดำเนินการเป็นสิ่งสำคัญดังคำพูด “เริ่มต้นดีเริ่มต้นถูกทำให้มีชัยไปกว่าครึ่ง”

องค์ความรู้ใหม่

ธรรมาภิบาล 4 ประการ ซึ่งเป็นหลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย สัจจะ (ความซื่อสัตย์), ทมะ (การฝึกฝนตนเอง), ขันติ (ความอดทน), และ จาคะ (การเสียสละ) ถือเป็นแนวทางที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลทั่วไป และยังสามารถประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลเมืองศีลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น

ธรรมาภิบาลกับมิติของการบริหารงาน

การบริหารงานเทศบาลต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยมีปัจจัยสำคัญ คือความโปร่งใส ประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบ การประยุกต์ใช้ธรรมาภิบาลในกระบวนการบริหารสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. สัจจะ (ความซื่อสัตย์)

-การมีความโปร่งใสในกระบวนการทำงาน เช่น การเปิดเผยข้อมูล การตัดสินใจที่ยุติธรรม

-ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากประชาชน

2.ทมะ (การฝึกฝนตนเอง)

-การควบคุมอารมณ์ การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และการจัดการกับความกดดัน

-ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

3.ขันติ (ความอดทน)

-การอดทนต่อความคิดเห็นที่หลากหลายหรือแรงกดดันทางการเมือง

-ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรและชุมชน

4.จาคะ (การเสียสละ)

-การเสียสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม

-ส่งเสริมความยั่งยืนและการยอมรับจากสังคม

การวัดประสิทธิผลการบริหารงาน

ประสิทธิผลของการบริหารงานในบริบทเทศบาลเมืองศิลา สามารถวัดได้จาก:

1.ผลลัพธ์เชิงนโยบาย

-การบรรลุเป้าหมายของโครงการพัฒนาชุมชน

2.การมีส่วนร่วมของประชาชน

-ระดับการมีส่วนร่วมในการประชุมและกิจกรรมต่าง ๆ

3.ความพึงพอใจของประชาชน

-การสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อบริการของเทศบาลชมราวาสธรรมไม่เพียงเป็นหลักการสำหรับการดำเนินชีวิต แต่ยังเป็นกรอบแนวคิดที่สามารถช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา การประยุกต์ใช้ชมราวาสธรรมในการบริหารงานจะช่วยสร้างความโปร่งใส ความไว้วางใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ชมราวาสธรรมไม่เพียงเป็นหลักการสำหรับการดำเนินชีวิต แต่ยังเป็นกรอบแนวคิดที่สามารถช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศิลา การประยุกต์ใช้

ธรรมาธรรมในการบริหารงานจะช่วยสร้างความโปร่งใส ความไว้วางใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปบริหารงานให้เกิดประสิทธิผล

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารปฏิบัติตนตามหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองศีลา อำเภอมืองจังหวัดขอนแก่น มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก และในรายด้านที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงที่สุด คือด้านจาคะ มีความสัมพันธ์กับด้านคน (Man) หรือด้านการบริหารบุคลากร และสัจจะมีความสัมพันธ์ต่ำสุด กับด้านเงิน (Money) หรือด้านการบริหารงบประมาณ ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ระดับผู้บริหาร บริหารงานด้านงบประมาณในระดับองค์กรให้มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบการจัดงบประมาณของระดับผู้บริหารได้ เพื่อเป็นแบบอย่างในการบริหารงานให้กับองค์กรต่อไป

2. ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ระดับผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน และให้กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ทำให้เกิดวิธีการใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์และวิสัยทัศน์คนรุ่นใหม่ๆ เพื่อผลงานที่มีประสิทธิผลของทุกฝ่ายและตรงตามวัตถุประสงค์ของแผนงานภายในองค์กร

3. ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ระดับผู้บริหาร หรือทุกคนในองค์กร จัดกิจกรรมเข้าวัดปฏิบัติธรรม เพื่อปลูกฝังการเสียสละเวลาและประโยชน์สุขส่วนตัว เพื่อส่วนรวมเป็นหลัก สร้างความสามัคคีภายในองค์กร เพื่อการทำงานภายในองค์กรมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

4. ควรใช้หลักธรรมควบคู่กับหลักการบริหาร โดยเฉพาะหลักธรรมาธรรม ในการสร้างความเป็นธรรม ซื่อสัตย์ โปร่งใส อันจะก่อให้เกิดวัฒนธรรมอันดีในการทำงาน และการอยู่ร่วมกันของทุกคนทุกระดับในองค์กร เพื่อผลของงานจะสำเร็จตามแผนงาน บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หากมีการทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักขรวาธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหาร ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการทำการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ควรทำการศึกษาโดยแยกกลุ่มหน่วยงานของบุคลากรในองค์กรและเปรียบเทียบแต่ละหน่วยงาน ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร ด้านใดบ้าง

2. ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างจากหน่วยงาน หรือองค์กรอื่นเพื่อศึกษาข้อมูลว่ามีระดับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมอยู่ในระดับใดแล้วส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานหรือไม่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ด้านใดบ้าง

3. ควรทำการศึกษาโดยนำหลักธรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนและประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหาร มาทำการศึกษาเพิ่มเติม เช่น หลักพรหมวิหาร 4, อิทธิบาท 4 เป็นต้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลงานการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กณิน อรรถโยธิน. (2511). *อธิบายธรรมวิภาค น.ธ.ตรี*. กรุงเทพฯ: ธรรมบรรณาการ.
- เกษฎา ผาทอง. (2558). บทบาทพระสงฆ์ไทยกับการพัฒนาภายใต้กระบวนทัศน์ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น*.
- _____. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาประชาธิปไตยและกระบวนการประชาธิปไตยภายใต้กระบวนทัศน์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา. *วารสารธรรมทรรศน์*, 16(2), 255.
- ถาวร เกียรติทับทิว. (2554). *กฎหมายปกครอง*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.
- ฝ่ายวิชาการ บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด. (2549). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550 – 2554*. กรุงเทพฯ: บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด, ๒๕๔๙.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2548). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ติ้งแมส โปรดักส์ จำกัด.
- พุทธทาสภิกขุ. (2523). *ขรวาสธรรม*. กรุงเทพฯ: การพิมพ์พระนคร.
- ภรณ์ กิริติบุตร. (2529). *การพัฒนาประสิทธิผลขององค์กร*. กรุงเทพฯ: โอเดียน สโตร์.
- มัชวาท สุวรรณเรือง. (2536). *ประสิทธิผลของการนำนโยบายป้องกันปรามทุจริตเลือกตั้งของโครงการ ท.ม.ก.ไปปฏิบัติ : กรณีวิจัยปฏิบัติการเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา*. ใน *วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต*. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2554). *การวางแผนและนโยบายทางด้านทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สมใจ ลักษณะ. (2552). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- สัมฤทธิ์ ยศสมบัติ. (2549). *รัฐประศาสนศาสตร์ : แนวคิดทฤษฎี*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.
- อรุณ รักธรรม. (2525). *ทฤษฎี องค์การสมัยใหม่ : การบริหารองค์การ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- Taro Yamane. (1967). *Elementary sampling theory*. Prentice-Hall (Englewood Cliffs, N.J)

ผลกระทบของการว่างงานต่อสังคมและเศรษฐกิจ*

IMPACT OF UNEMPLOYMENT ON SOCIETY AND THE ECONOMY

สุทธินันท์ สุวรรณวิจิตร¹ และ ธนกฤต โพธิ์เงิน²

Suthinan Suwanvijitr¹ and Thanakrit Pho-ngurn²

¹⁻²มหาวิทยาลัยปทุมธานี

¹⁻²Pathumthani University, Thailand

Corresponding author E-mail: raungdech122@gmail.com

วันที่รับบทความ : 3 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 18 ธันวาคม 2567; วันที่รับบทความ : 20 ธันวาคม 2567

Received 3 November 2024; Revised 18 December 2024; Accepted 20 December 2024

บทคัดย่อ

การว่างงานเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งไม่ได้จำกัดแค่การสูญเสียรายได้ของผู้ที่ตกงานเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบที่ลึกซึ้งกว่านั้นในหลายมิติ ทั้งในระดับบุคคลและสังคม การศึกษาผลกระทบของการว่างงานพบว่า การว่างงานสามารถนำไปสู่ความเครียดและปัญหาสุขภาพจิตที่เพิ่มขึ้นในหมู่บุคคลที่ตกงาน อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของความยากจนและความไม่เสมอภาคในสังคม การขาดงานยาวนานยังส่งผลต่อการพัฒนาทักษะของแรงงาน และสามารถลดโอกาสในการกลับเข้าสู่ตลาดแรงงาน การว่างงานยังมีผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยตรงผ่านการลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และการลดการใช้จ่ายภายในประเทศ รวมถึงการเพิ่มขึ้นของภาระค่าใช้จ่ายจากการช่วยเหลือผู้ว่างงาน การศึกษาในบทความนี้มีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจผลกระทบของการว่างงานต่อสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงการเสนอแนวทางในการลดผลกระทบดังกล่าวเพื่อสร้างความยั่งยืนและเสถียรภาพให้กับสังคมและเศรษฐกิจในระยะยาว

Citation:

* สุทธินันท์ สุวรรณวิจิตร และ ธนกฤต โพธิ์เงิน. (2567). ผลกระทบของการว่างงานต่อสังคมและเศรษฐกิจ. วารสารกวีวันพะเยา, 1(6), 17-27.

Suthinan Suwanvijitr and Thanakrit Pho-ngurn. (2024). Impact of Unemployment on Society and the Economy. Journal of Kwan Phayao, 1(6), 17-27.;

Website: <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/jkp>

คำสำคัญ: การว่างงาน, ผลกระทบทางสังคม, ผลกระทบทางเศรษฐกิจ, ความยากจน, ความไม่เสมอภาค

Abstract

Unemployment is a significant issue that impacts both society and the economy. Its effects are not limited to the loss of income for the unemployed but extend to deeper consequences at both individual and societal levels. Studies on the impact of unemployment have shown that it leads to increased stress and mental health issues among the unemployed, as well as contributing to poverty and inequality in society. Long-term unemployment hinders the development of skills and reduces the chances of re-entering the labor market. Economically, unemployment directly affects GDP by reducing production and consumption within the economy, as well as increasing government expenditures on unemployment benefits. This paper aims to analyze and understand the effects of unemployment on society and the economy, while also proposing measures to mitigate these impacts, ultimately promoting sustainability and stability for both society and the economy in the long term.

Keywords: Unemployment, Social impact, Economic impact, Poverty, Inequality

บทนำ

การว่างงานเป็นปัญหาที่มีผลกระทบกว้างขวางทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งไม่ได้จำกัดเพียงแค่การสูญเสียรายได้ส่วนบุคคลเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและความเสถียรภาพของสังคมโดยรวม การว่างงานสามารถสร้างแรงกดดันทางเศรษฐกิจด้วยการลดการผลิตและการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกัน ผลกระทบทางสังคมจากการว่างงานนั้นรวมถึงการเพิ่มขึ้นของความยากจน ความไม่เสมอภาค และปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดจากความเครียดและความวิตกกังวลของผู้ตกงาน (Freeman, R. B., 2005)

การศึกษาผลกระทบของการว่างงานในบทความนี้จะมุ่งเน้นไปที่ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในระดับบุคคลและสังคม รวมถึงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงานและความไม่เสมอภาคทางสังคม และวิธีการที่สามารถลดผลกระทบจากการว่างงานให้เกิดความยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม การทำความเข้าใจผลกระทบที่แท้จริงของการว่างงานจะช่วยในการพัฒนาโยบายและกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการปัญหาดังกล่าว และส่งเสริมการสร้างสังคมที่มีเสถียรภาพและยั่งยืนในระยะยาว (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564).

บทบาทของผลกระทบของการว่างงาน

การว่างงานมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยผลกระทบจากการว่างงานสามารถส่งผลกระทบต่อบุคคล สังคม และประเทศในหลายด้าน การว่างงานไม่เพียงแต่ทำให้บุคคลสูญเสียรายได้และโอกาสในการพัฒนาอาชีพเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการพัฒนาในระดับมหภาค (Blanchard, O., & Johnson, D. R., 2013).

1. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

การว่างงานส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยตรงผ่านการลดลงของการผลิตและการบริโภค ซึ่งสามารถนำไปสู่การชะลอตัวทางเศรษฐกิจ การว่างงานที่สูงจะทำให้ประชากรส่วนใหญ่ขาดรายได้ในการใช้จ่ายสินค้าและบริการ ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจลดลง และอาจกระทบต่อภาคธุรกิจในหลายๆ อุตสาหกรรม (กรมการจัดหางาน, 2563)

2. ผลกระทบทางสังคม

การว่างงานมีบทบาทสำคัญในการสร้างปัญหาทางสังคมเช่น ความยากจน ความไม่เสมอภาค และการเพิ่มขึ้นของอัตราอาชญากรรม คนที่ตกงานอาจประสบปัญหาทางจิตใจ เช่น ความเครียดและภาวะซึมเศร้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตของบุคคล นอกจากนี้การว่างงานยังทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางสังคม เนื่องจากบางกลุ่มในสังคมอาจได้รับผลกระทบมากกว่ากลุ่มอื่น เช่น กลุ่มผู้ด้อยโอกาสหรือคนที่มีการศึกษต่ำ

3. ผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคม

การว่างงานที่ยืดเยื้ออาจนำไปสู่การเสื่อมสภาพของความมั่นคงในสังคม โดยเฉพาะในประเทศที่มีระบบการช่วยเหลือผู้ว่างงานไม่เพียงพอ ความขัดแย้งทางสังคมอาจเพิ่มขึ้นจากความไม่พอใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การเคลื่อนไหวทางสังคมและการประท้วงอาจกลายเป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์เศรษฐกิจที่ย่ำแย่ (สมหมาย ปาริจิต, 2562)

4. การพัฒนาทักษะและการเติบโตส่วนบุคคล

การว่างงานที่ยาวนานส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะและความสามารถของบุคคล ในช่วงเวลาที่ตกงาน บุคคลอาจไม่ได้พัฒนาทักษะใหม่ๆ หรือประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งทำให้ยากที่จะกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ นอกจากนี้ ความรู้สึกของความไร้ประโยชน์และการสูญเสียความเชื่อมั่นในตัวเองอาจส่งผลให้บุคคลรู้สึกหดหู่ (วรุตม์ เลิศขยกุล, 2560)

การวิเคราะห์บทบาทของผลกระทบจากการว่างงานช่วยให้เราเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดการปัญหาการว่างงานและการสร้างมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบเหล่านี้ในระดับบุคคลและสังคม เพื่อให้สามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจและเสริมสร้างความมั่นคงในสังคมได้อย่างยั่งยืน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่อสังคมและเศรษฐกิจ

การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการว่างงานต่อสังคมและเศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับทฤษฎีหลายด้านทั้งในแง่ของเศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ และจิตวิทยา ซึ่งสามารถช่วยให้เราเข้าใจถึงต้นเหตุ ผลกระทบ และการตอบสนองที่มีต่อปัญหาการว่างงานในระดับต่างๆ ต่อไปนี้คือแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Layard, R., Nickell, S., & Jackman, R., 2005)

1. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ (Economic Theories)

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ช่วยอธิบายว่าการว่างงานส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างไร โดยการศึกษาผลกระทบในระดับมหภาค เช่น การสูญเสียผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และการลดลงของการใช้จ่ายภายในประเทศ

- ทฤษฎีการว่างงานเชิงฝูงชน (Cyclical Unemployment Theory)

ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการว่างงานที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในวงจรเศรษฐกิจ เมื่อเศรษฐกิจชะลอตัว เช่นในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ หรือการถดถอย การว่างงานจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากการลดการผลิตและการลงทุนของบริษัทต่างๆ

- ทฤษฎีการว่างงานโครงสร้าง (Structural Unemployment Theory)

ทฤษฎีนี้อธิบายการว่างงานที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างในเศรษฐกิจ เช่นการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ที่ทำให้บางอุตสาหกรรมลดการจ้างงาน หรือการย้ายสถานที่ผลิตไปยังประเทศอื่น

- ทฤษฎีการว่างงานตามธรรมชาติ (Natural Rate of Unemployment)

ทฤษฎีนี้กล่าวว่าในเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพจะมีระดับการว่างงานที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยเกิดจากปัจจัยทางโครงสร้างและการเคลื่อนไหวของตลาดแรงงาน เช่น การเปลี่ยนแปลงในทักษะของแรงงานหรือการหางานใหม่

2. ทฤษฎีสังคมวิทยา (Sociological Theories)

ทฤษฎีในด้านสังคมวิทยาช่วยให้เข้าใจถึงผลกระทบของการว่างงานที่มีต่อความสัมพันธ์ในสังคมและความเป็นอยู่ของบุคคล

- ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory)

ทฤษฎีนี้มองว่า การว่างงานเกิดจากการขัดแย้งในสังคม เช่น ความไม่เสมอภาคในการกระจายทรัพยากรและโอกาสในการทำงานระหว่างชนชั้นหรือกลุ่มต่างๆ ในสังคม ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่พอใจและปัญหาความขัดแย้งในสังคม

- ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ (Structural Functionalism)

ตามทฤษฎีนี้ การว่างงานถือเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งอาจเกิดจากการปรับโครงสร้างของตลาดแรงงาน ทฤษฎีนี้มองว่า สังคมจะพยายามปรับตัวและหาวิธีจัดการกับผลกระทบเหล่านี้เพื่อรักษาความเสถียรของระบบ

- ทฤษฎีการวิเคราะห์การกระทำ (Social Action Theory)

ทฤษฎีนี้เน้นการศึกษาผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการกระทำของบุคคลในสถานการณ์ของการว่างงาน โดยเฉพาะการตอบสนองต่อสถานการณ์ของแต่ละบุคคลในแง่ของการหางานใหม่และการต่อสู้เพื่อการอยู่รอดในสังคม

- 3. ทฤษฎีจิตวิทยา (Psychological Theories)

ทฤษฎีในด้านจิตวิทยาช่วยอธิบายผลกระทบของการว่างงานต่อบุคคลในแง่ของสุขภาพจิตและการรับมือกับการตกงาน

- ทฤษฎีความเครียด (Stress Theory)

การว่างงานมักเป็นสาเหตุหลักของความเครียดในชีวิต โดยเฉพาะในแง่ของความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตและปัญหาทางการเงิน ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่าความเครียดที่เกิดจากการตกงานอาจนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิต เช่น ภาวะซึมเศร้าและความวิตกกังวล

- ทฤษฎีการปรับตัว (Coping Theory)

ทฤษฎีนี้กล่าวถึงวิธีการที่บุคคลรับมือกับการตกงาน โดยมีทั้งวิธีการปรับตัวที่มีประสิทธิภาพและวิธีการที่ทำให้สถานการณ์แย่ลง เช่น การพึ่งพาสังคมและครอบครัวหรือการพัฒนาทักษะใหม่เพื่อกลับเข้าสู่ตลาดแรงงาน

- ทฤษฎีความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction Theory)

ทฤษฎีนี้เน้นการศึกษาความพึงพอใจในงาน ซึ่งการว่างงานอาจลดทอนความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตและการทำงาน เมื่อบุคคลต้องเผชิญกับการขาดงานระยะยาวหรือการทำงานที่ไม่ตรงกับทักษะที่มี

- 4. ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development Theories)

ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจมักจะเน้นถึงการลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการสร้างโอกาสทางการศึกษาและฝึกอบรมที่ช่วยลดปัญหาการว่างงานและกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

- ทฤษฎีการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป (Gradual Development Theory)

ทฤษฎีนี้แนะนำว่า การพัฒนาเศรษฐกิจควรเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยการเพิ่มโอกาสในการศึกษาและการฝึกอบรมจะช่วยลดการว่างงานในระยะยาวและเสริมสร้างเศรษฐกิจ

- ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา (Development Economics Theory)

ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการศึกษาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศที่มีการพัฒนาน้อย โดยแนะนำการสร้างโอกาสในการสร้างงานใหม่และการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อจัดปัญหาการว่างงาน

ทฤษฎีและแนวคิดเหล่านี้ช่วยให้เราเข้าใจถึงผลกระทบของการว่างงานในหลายมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา และเป็นเครื่องมือในการวางแผนกลยุทธ์และนโยบายเพื่อจัดการกับปัญหาการว่างงานในระดับต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทของผลกระทบของการว่างงานต่อสังคมและเศรษฐกิจ

การว่างงานไม่เพียงแต่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ตกงานเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบในวงกว้างต่อทั้งสังคมและเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งบทบาทของผลกระทบเหล่านี้มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางของนโยบายและการพัฒนาในระยะยาวของประเทศ (OECD, 2010)

1. บทบาทในด้านเศรษฐกิจ

- การลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

การว่างงานเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการลดการเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเมื่อมีคนว่างงานจำนวนมาก การผลิตและการบริโภคของประเทศจะลดลง ส่งผลให้ GDP ลดลง ซึ่งจะกระทบต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวม

- การลดการใช้จ่ายในภาคครัวเรือน

เมื่อบุคคลหรือครัวเรือนตกงาน ความสามารถในการใช้จ่ายสินค้าหรือบริการลดลง ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจ การบริโภคในประเทศลดลงอาจนำไปสู่การชะลอตัวในภาคธุรกิจ และทำให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจในระยะยาว

- การเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายภาครัฐ

การว่างงานทำให้ภาครัฐต้องเพิ่มการใช้จ่ายในด้านสวัสดิการสังคม เช่น การจ่ายค่าชดเชยการว่างงานและบริการช่วยเหลืออื่นๆ ซึ่งเพิ่มภาระทางการเงินให้กับรัฐบาล และอาจส่งผลกระทบต่อการลงทุนในโครงการพัฒนาอื่นๆ

2. บทบาทในด้านสังคม

- การเพิ่มขึ้นของความยากจน

การว่างงานทำให้ผู้คนสูญเสียแหล่งรายได้ ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของอัตราความยากจนในสังคม กลุ่มคนที่ตกงานมักต้องพึ่งพาการช่วยเหลือจากครอบครัวหรือภาครัฐเพื่อดำรงชีวิต ซึ่งสามารถขยายช่องว่างของความยากจนในสังคมได้

- ผลกระทบต่อสุขภาพจิต

การว่างงานที่ยืดเยื้อสามารถทำให้บุคคลประสบปัญหาด้านสุขภาพจิต เช่น ความเครียด, ภาวะซึมเศร้า หรือความวิตกกังวล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้นๆ และสร้างภาระให้กับระบบสาธารณสุข

- ความไม่เสมอภาคในสังคม

การว่างงานสร้างความไม่เสมอภาคในสังคม เนื่องจากบางกลุ่มบุคคลอาจได้รับผลกระทบมากกว่ากลุ่มอื่น เช่น กลุ่มคนที่มีการศึกษาต่ำ หรือกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลจากศูนย์กลางเศรษฐกิจ ซึ่งจะยิ่งเพิ่มความแตกต่างระหว่างกลุ่มชนชั้นในสังคม

- การเพิ่มความไม่พอใจในสังคม

การว่างงานที่สูงอาจทำให้เกิดความไม่พอใจและความเคลื่อนไหวทางสังคม เช่น การประท้วงหรือลัทธิเห็นแก่ตัว เนื่องจากผู้คนรู้สึกจากรัฐหรือสถาบันต่างๆ ไม่สามารถจัดการกับปัญหาการว่างงานได้อย่างเพียงพอ (ธีรพงษ์ คำสิงห์, 2561)

3. บทบาทต่อการพัฒนาในระยะยาว

- การสูญเสียทักษะและการพัฒนาทางอาชีพ

เมื่อบุคคลตกงานเป็นระยะเวลานาน ทักษะและประสบการณ์การทำงานจะค่อยๆ ลดลง ทำให้การกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคตเป็นเรื่องยากขึ้น นอกจากนี้ ความรู้สึกไม่

มั่นคงและการขาดโอกาสในการพัฒนาอาชีพสามารถสร้างผลกระทบในระยะยาวต่อทั้งบุคคลและสังคม

- การสร้างความไม่เสถียรภาพในสังคม

เมื่อการว่างงานในระดับสูงไม่ถูกจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ความไม่เสถียรภาพในสังคมอาจเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถนำไปสู่การเพิ่มความขัดแย้งและความตึงเครียดในสังคม ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางการเมืองหรือสังคม

4. การเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจและสังคม

ผลกระทบจากการว่างงานไม่แยกออกจากกันระหว่างเศรษฐกิจและสังคม เพราะการลดลงของเศรษฐกิจจะส่งผลโดยตรงต่อสังคม เช่น การขาดรายได้จากภาคธุรกิจจะนำไปสู่การขาดงานในสังคม ซึ่งในทางกลับกัน ผลกระทบทางสังคมเช่น ความไม่เสมอภาคและความยากจนจะส่งผลให้เศรษฐกิจไม่สามารถเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Mankiw, N. G., 2014)

ผลกระทบของการว่างงานมีบทบาทสำคัญต่อทั้งเศรษฐกิจและสังคม โดยการว่างงานทำให้เกิดการสูญเสียทั้งในด้านเศรษฐกิจ การขาดแคลนรายได้และการลดการบริโภคในประเทศ รวมทั้งผลกระทบในด้านสังคม เช่น การเพิ่มความยากจน ความไม่เสมอภาค และปัญหาสุขภาพจิต ดังนั้น การจัดการกับปัญหาการว่างงานอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อสร้างเสถียรภาพและการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคมและเศรษฐกิจ

สรุป

การว่างงานมีผลกระทบที่สำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยการว่างงานไม่เพียงแต่ทำให้บุคคลสูญเสียรายได้ แต่ยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของสังคมในระยะยาว ดังนี้

1. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

- ลดการผลิตและ GDP การว่างงานทำให้เกิดการสูญเสียการผลิตในภาคธุรกิจและลดการใช้จ่ายในเศรษฐกิจ ทำให้ GDP จะลดตัว

- ลดการบริโภค การสูญเสียรายได้จากการตกงานทำให้ประชาชนไม่สามารถใช้จ่ายสินค้าและบริการได้ตามปกติ ส่งผลกระทบต่อธุรกิจและการเติบโตทางเศรษฐกิจ

- ภาระภาครัฐ การว่างงานเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการช่วยเหลือผู้ตกงานผ่านสวัสดิการและการชดเชย ซึ่งส่งผลให้ลดงบประมาณสำหรับการพัฒนาอื่นๆ

2. ผลกระทบทางสังคม

- ความยากจน การตกงานทำให้บุคคลและครอบครัวตกอยู่ในสภาวะยากจน เนื่องจากขาดแหล่งรายได้หลัก

- สุขภาพจิต การว่างงานส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของบุคคล โดยเพิ่มความเครียดและความวิตกกังวล ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาทางจิตใจและการใช้ชีวิตที่มีคุณภาพต่ำ

- ความไม่เสมอภาค การว่างงานสามารถเพิ่มความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคมในระหว่างกลุ่มชนชั้นในสังคม ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคมากขึ้น

- ความไม่พอใจในสังคม การว่างงานที่สูงอาจนำไปสู่การเพิ่มความเคลื่อนไหวทางสังคม เช่น การประท้วงหรือลัทธิเห็นแก่ตัว

การว่างงานมีผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น การลดการผลิตและการบริโภค รวมทั้งเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายภาครัฐ ในด้านสังคม การว่างงานสามารถนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของความยากจน ความไม่เสมอภาค และปัญหาสุขภาพจิต ดังนั้น การจัดการกับปัญหาการว่างงานอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างความมั่นคงในเศรษฐกิจและสังคม

เอกสารอ้างอิง

กรมการจัดหางาน. (2563). *การว่างงานและผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ*. กระทรวงแรงงาน. กรุงเทพฯ: กรมการจัดหางาน.

ธีรพงษ์ คำสิงห์. (2561). ผลกระทบของการว่างงานในภาคเศรษฐกิจไทย. *วารสารเศรษฐศาสตร์และการพัฒนา*, 16(2), 45-60.

วรุตม์ เลิศชยกุล. (2560). สังคมกับการว่างงาน: ผลกระทบและแนวทางการพัฒนา. *วารสารวิจัยสังคมศาสตร์*, 12(1), 89-101.

สมหมาย ปาริจิต. (2562). การว่างงานและแนวทางการแก้ไขในเศรษฐกิจไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 30(3), 201-215.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). *รายงานการสำรวจการว่างงานในประเทศไทย*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

Blanchard, O., & Johnson, D. R. (2013). *Macroeconomics*. (6th ed.). Pearson Education, New York.

Freeman, R. B. (2005). *The Labour Market in the Global Economy*. University of Chicago Press, Chicago.

Layard, R., Nickell, S., & Jackman, R. (2005). *Unemployment: Macroeconomic Performance and the Labour Market*. Oxford University Press, Oxford.

Mankiw, N. G. (2014). *Principles of Economics*. (7th ed.). Cengage Learning, Boston.

OECD. (2010). *Economic Policy Reforms: Going for Growth 2010*. Organisation for Economic Co-operation and Development, Paris.

บทบาทของสื่อโซเชียลมีเดียในการสร้างและเปลี่ยนแปลง ความคิดเห็นสาธารณะ*

THE ROLE OF SOCIAL MEDIA IN SHAPING AND CHANGING PUBLIC OPINION

เรียงดาว ทวะชาลี¹ และ ภูษิต পুলนรัมย์²

Riangdow Tavachalee¹ and Phusit Pulanram²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻²Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding author E-mail: pagsa.2522@gmail.com

วันที่รับบทความ : 14 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 8 ธันวาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 20 ธันวาคม 2567

Received 14 November 2024; Revised 8 December 2024; Accepted 20 December 2024

บทคัดย่อ

ในยุคดิจิทัลปัจจุบัน สื่อโซเชียลมีเดียได้กลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลไปยังกลุ่มผู้คนจำนวนมาก การเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและการมีส่วนร่วมของผู้ใช้งานในแพลตฟอร์มต่าง ๆ ทำให้สื่อโซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) โดยมีการแชร์ข่าวสาร ความคิดเห็น และเนื้อหาที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้และทัศนคติของผู้คนในสังคม

การศึกษารolesของสื่อโซเชียลมีเดียในด้านนี้พบว่า สื่อโซเชียลมีเดียมีความสามารถในการกระตุ้นให้เกิดการสนทนาและแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความเชื่อและทัศนคติของผู้คน โดยเฉพาะในประเด็นที่มีความสำคัญทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ นอกจากนี้การใช้แฮชแท็ก การแชร์โพสต์ และการติดตามกระแส

Citation:

* เรียงดาว ทวะชาลี และ ภูษิต পুলนรัมย์. (2567). บทบาทของสื่อโซเชียลมีเดียในการสร้างและเปลี่ยนแปลง
ความคิดเห็นสาธารณะ. วารสารกวีานพะเยา, 1(6), 28-38.

Riangdow Tavachalee and Phusit Pulanram. (2024). The Role of Social Media in Shaping and Changing
Public Opinion. Journal of Kwan Phayao, 1(6), 28-38.;

Website: <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/jkp>

ข่าวสารต่าง ๆ ยังช่วยให้ความคิดเห็นของผู้คนสามารถแพร่กระจายไปในวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นผ่านสื่อโซเชียลมีเดียยังมีทั้งผลกระทบในด้านบวกและลบ ซึ่งสามารถส่งเสริมการตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเด็นสาธารณะ แต่ก็อาจนำไปสู่การเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดพลาดหรือข่าวปลอม (Fake News) ได้เช่นกัน ดังนั้น การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะจึงต้องมีการพิจารณาถึงความรับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลและการตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งข้อมูล

บทความนี้จะสำรวจบทบาทของสื่อโซเชียลมีเดียในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ โดยเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการสื่อสารสาธารณะ

คำสำคัญ: สื่อโซเชียลมีเดีย, ความคิดเห็นสาธารณะ, การสื่อสาร, การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น, มีส่วนร่วมของผู้ใช้

Abstract

In the current digital age, social media has become a crucial tool for communication and information dissemination to large groups of people. The ability to access information quickly and the active participation of users on various platforms have made social media play an important role in shaping and altering public opinion. Through sharing news, opinions, and content that influence public perception and attitudes, social media has a significant impact on society.

Studies on the role of social media in this area have shown that social media can stimulate conversations and opinions on various issues, affecting changes in beliefs and attitudes, particularly on topics of social, political, and economic importance. Furthermore, the use of hashtags, post sharing, and following news trends help spread people's opinions widely and quickly.

However, changing opinions through social media can have both positive and negative consequences. While it can promote awareness and public participation on public issues, it can also lead to the spread of misinformation or fake news. Therefore, the use of social media to create and alter public opinion must involve careful consideration of responsibility in information dissemination and the verification of the accuracy of information sources.

Keywords: Social Media, Public Opinion, Communication, Opinion Change, User Engagement

บทนำ

ในยุคดิจิทัลที่สังคมมีการเชื่อมโยงกันอย่างรวดเร็วผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สื่อโซเชียลมีเดียได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างมากในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ การเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและการมีส่วนร่วมของผู้ใช้งานในแพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อิน스타그램 หรือทิกต็อก ช่วยให้ผู้คนสามารถแสดงความคิดเห็นและแชร์ข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของสาธารณชนในวงกว้าง (พงษ์พัฒน์ ภูมิพัฒน์, 2562)

สื่อโซเชียลมีเดียไม่ได้เป็นเพียงแค่ช่องทางสำหรับการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล แต่ยังเป็นพื้นที่ที่ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลา และมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการสนทนาและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือความเชื่อของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนี้ สื่อโซเชียลยังทำให้ข้อมูลสามารถแพร่กระจายไปในวงกว้างอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นในสังคมโดยรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Castells, M., 2013)

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นผ่านสื่อโซเชียลมีเดียไม่ได้มีแต่ผลกระทบในแง่บวกเท่านั้น เนื่องจากข้อมูลที่แพร่กระจายอาจมีทั้งความถูกต้องและความผิดพลาด ซึ่งอาจนำไปสู่การเผยแพร่ข่าวสารที่ผิดพลาดหรือข่าวปลอม (Fake News) ที่ส่งผลต่อความเชื่อและการตัดสินใจของผู้คนในสังคม ดังนั้น การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการสร้างและ

เปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะจึงต้องมีความรับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลและการตรวจสอบแหล่งข้อมูลอย่างระมัดระวัง (Graham, T., & Wright, S., 2014)

บทความนี้จะสำรวจและวิเคราะห์บทบาทของสื่อโซเชียลมีเดียในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ โดยเน้นไปที่ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น และผลกระทบที่เกิดจากการใช้สื่อโซเชียลในการสื่อสารสาธารณะ เพื่อให้เห็นภาพรวมของความสำเร็จและอิทธิพลของสื่อโซเชียลในสังคมปัจจุบัน

บทบาทของสื่อโซเชียลมีเดีย

สื่อโซเชียลมีเดียในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญในหลายด้าน ทั้งในเรื่องการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูล การสร้างค่านิยม และการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ สื่อโซเชียลมีเดียช่วยให้ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบาย ผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อิน스타그램 และทิกต็อก ซึ่งกลายเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคมและการเมือง (ธัญญรัตน์ วีรธนา, 2563)

1. การสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูล

สื่อโซเชียลมีเดียทำหน้าที่เป็นช่องทางที่สำคัญในการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ไปยังกลุ่มผู้คนจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว โดยไม่จำเป็นต้องผ่านสื่อแบบดั้งเดิม เช่น โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ ทำให้ผู้คนสามารถรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ทั่วโลกได้อย่างทันทีทันใด

2. การสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อโซเชียลมีเดียมีบทบาทในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะในหลาย ๆ ด้าน ผู้คนสามารถแสดงออกถึงความเห็นส่วนตัวและสร้างกระแสความคิดในประเด็นต่าง ๆ เช่น การเมือง สังคม หรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อทัศนคติและการตัดสินใจของผู้อื่น (Tufekci, Z., 2015)

3. การกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

สื่อโซเชียลมีเดียช่วยกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรณรงค์ทางสังคม หรือการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ผู้คนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ได้อย่างง่ายดายและสะดวกผ่านการแชร์ข้อมูลหรือการเข้าร่วมในกระแสที่กำลังได้รับความนิยม

4. การสร้างค่านิยมและกระแสวนิยม

สื่อโซเชียลมีเดียสามารถสร้างกระแสวนิยม หรือแนวโน้มในสังคมได้ โดยการแชร์เนื้อหาหรือโพสต์ที่ได้รับการตอบรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งมักมีผลต่อการสร้างค่านิยมใหม่ ๆ หรือการปรับเปลี่ยนค่านิยมในสังคม เช่น การส่งเสริมสิ่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือการรณรงค์ในประเด็นต่าง ๆ

5. การกระจายข่าวสารและการรับรู้สาธารณะ

สื่อโซเชียลมีเดียมีบทบาทในการกระจายข่าวสารอย่างรวดเร็ว โดยผู้ใช้งานสามารถแชร์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์หรือที่เป็นเหตุการณ์สำคัญได้ทันที ซึ่งมีผลต่อการสร้างการรับรู้และการตัดสินใจของผู้คนในวงกว้าง

อย่างไรก็ตาม แม้สื่อโซเชียลมีเดียจะมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในสังคม แต่ก็ยังมีข้อควรระวังในการใช้ เนื่องจากข้อมูลที่เผยแพร่ในสื่อโซเชียลมีเดียบางครั้งอาจเป็นข้อมูลที่ผิดพลาดหรือข่าวปลอม (Fake News) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อตัดสินใจของผู้คน ดังนั้นการใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียต้องมีความรับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ

การสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย ทั้งจากสื่อมวลชน การสื่อสารระหว่างบุคคล และสภาพแวดล้อมทางสังคม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมีหลายแบบ ซึ่งช่วยอธิบายว่าทำไมและอย่างไรความคิดเห็นของประชาชนจึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ผ่านการใช้สื่อโซเชียลมีเดียและแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ ดังนี้ (Kwak, H., Lee, C., Park, H., & Moon, S., 2010)

1. ทฤษฎีการสื่อสารสองขั้นตอน (Two-Step Flow of Communication Theory)

ทฤษฎีนี้พัฒนาโดย Paul Lazarsfeld, Bernard Berelson, และ Hazel Gaudet ในปี 1944 กล่าวถึงกระบวนการที่ข้อมูลจากสื่อมวลชนไม่ไปถึงผู้รับสารโดยตรง แต่จะผ่าน

"ผู้นำทางความคิด" (Opinion Leaders) ซึ่งเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในกลุ่มคนหนึ่ง ๆ ก่อนที่จะถูกถ่ายทอดไปยังกลุ่มคนอื่น ๆ การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า ผู้คนไม่ได้รับข้อมูลจากสื่อโดยตรงเท่านั้น แต่ยังได้รับข้อมูลจากผู้นำทางความคิดที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของพวกเขา

2. ทฤษฎีการรับรู้การรับสาร (Cognitive Dissonance Theory)

ทฤษฎีนี้ถูกพัฒนาโดย Leon Festinger ในปี 1957 โดยอธิบายถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างความเชื่อหรือทัศนคติของบุคคลกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเครียดทางจิตใจหรือ "ความไม่สอดคล้องกันทางความคิด" (Cognitive Dissonance) เมื่อผู้คนเผชิญกับข้อมูลที่ขัดแย้งกับความเชื่อที่มีอยู่แล้ว พวกเขาจะพยายามลดความไม่สอดคล้องกันนั้นโดยการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นหรือปฏิเสธข้อมูลใหม่

3. ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (Social Influence Theory)

ทฤษฎีนี้กล่าวถึงวิธีที่บุคคลสามารถถูกกระทบจากกลุ่มหรือสังคมในแง่ของการปรับทัศนคติและพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะมักเกิดจากการที่บุคคลได้รับแรงกดดันจากสังคมหรือกลุ่มที่เขาอยู่ สื่อโซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นการกระทำทางสังคมนี้ โดยการแสดงความคิดเห็น การแชร์ข้อมูล หรือการแสดงความเห็นผ่านการโหวต ทำให้ความคิดเห็นที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มคนหนึ่งอาจกลายเป็นความคิดเห็นที่ได้รับการยอมรับในวงกว้าง

4. ทฤษฎีการสร้างความจริง (Framing Theory)

ทฤษฎีการสร้างความจริง (Framing Theory) อธิบายถึงวิธีที่สื่อสามารถเลือกวิธีการนำเสนอข้อมูลหรือ "กรอบ" (Frame) ที่มีผลต่อการตีความและการรับรู้ของผู้คน การเลือกคำหรือภาพที่ใช้ในการสื่อสารสามารถส่งผลให้ความคิดเห็นหรือทัศนคติของผู้รับสารเปลี่ยนแปลงไปตามกรอบที่สื่อเลือกใช้ สื่อโซเชียลมีเดียสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในการสร้างกรอบในการนำเสนอข่าวหรือประเด็นต่าง ๆ ที่มีผลต่อความคิดเห็นของสาธารณะ

5. ทฤษฎีการกระตุ้น (Agenda-Setting Theory)

ทฤษฎีการกระตุ้น (Agenda-Setting Theory) พัฒนาโดย Maxwell McCombs และ Donald Shaw ในปี 1972 ซึ่งอธิบายถึงกระบวนการที่สื่อสามารถกำหนดประเด็นที่สำคัญในสังคมได้ เมื่อสื่อให้ความสำคัญกับประเด็นใดประเด็นหนึ่งมาก ๆ ผู้คนจะเริ่มรับรู้และ

ให้ความสำคัญกับประเด็นนั้น ๆ มากขึ้น แนวคิดนี้แสดงให้เห็นว่า สื่อไม่เพียงแค่บอกผู้คนที่ว่า "คิดอะไร" แต่ยังบอกผู้คนที่ว่า "คิดเรื่องอะไร" ซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นสาธารณะ

6. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ (User Participation Theory)

ทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ในสื่อโซเชียลมีเดีย โดยการให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมในการสร้างเนื้อหา แพร่ความคิดเห็น และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะได้อย่างรวดเร็ว การมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพทำให้สื่อโซเชียลมีเดียไม่ใช่แค่เครื่องมือสื่อสาร แต่ยังเป็นเครื่องมือในการสร้างความตระหนักและการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม

7. ทฤษฎีการประเมินทัศนคติ (Elaboration Likelihood Model - ELM)

ทฤษฎีนี้พัฒนาโดย Richard E. Petty และ John Cacioppo ในปี 1980 อธิบายถึงวิธีที่คนประเมินและยอมรับข้อความต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับระดับของการประมวลผลข้อมูล ผู้คนอาจมีการประเมินความคิดเห็นหรือข้อมูลอย่างละเอียด (central route) หรืออาจทำการประเมินแบบตื้น (peripheral route) ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลหรืออารมณ์ที่กระตุ้นความสนใจ การใช้สื่อโซเชียลมีเดียสามารถมีผลต่อการประเมินความคิดเห็นของผู้คนได้ทั้งสองรูปแบบนี้

8. ทฤษฎีการเชื่อมต่อทางสังคม (Social Network Theory)

ทฤษฎีการเชื่อมต่อทางสังคมกล่าวถึงการเชื่อมโยงระหว่างบุคคลในเครือข่ายต่าง ๆ และวิธีที่ข้อมูลสามารถแพร่กระจายจากจุดหนึ่งไปยังจุดอื่น การเชื่อมโยงที่เกิดขึ้นในสื่อโซเชียลมีเดียสามารถส่งผลต่อความคิดเห็นสาธารณะในระดับกว้าง โดยผ่านการแบ่งปันข้อมูล การแสดงความคิดเห็น หรือการตอบสนองต่อกระแสสังคม

การเข้าใจแนวคิดและทฤษฎีเหล่านี้ช่วยให้เราเห็นภาพรวมของกระบวนการในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ ซึ่งได้รับผลกระทบจากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารผ่านสื่อมวลชน การมีส่วนร่วมของผู้ใช้ หรืออิทธิพลของเครือข่ายสังคมออนไลน์

บทบาทของสื่อโซเชียลมีเดียในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้คน สื่อโซเชียลมีเดียได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) อย่างมหาศาล สื่อโซเชียลมีเดียไม่เพียงแต่เป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือการเชื่อมต่อระหว่างบุคคลเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นการรับรู้และเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนในประเด็นต่าง ๆ เช่น การเมือง สังคม และเศรษฐกิจ (Boulianne, S., 2015).

1. การกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

สื่อโซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้คนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการสนทนาในประเด็นที่เกิดขึ้นในสังคม ผ่านการโพสต์ การแชร์ หรือการคอมเมนต์ ผู้ใช้งานสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระและมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของกลุ่มหรือสังคมได้ทันที การมีส่วนร่วมนี้สามารถมีผลกระทบต่อความคิดเห็นในวงกว้าง โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังคม การเมือง หรือสิ่งแวดล้อม

2. การสร้างกระแสความนิยมและการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น

สื่อโซเชียลมีเดียทำให้ข้อมูลและความคิดเห็นที่ถูกแชร์สามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ในขณะที่แฮชแท็ก (Hashtags) หรือการใช้กระแสข่าวสาร (Trending Topics) ช่วยให้ความคิดเห็นหรือเนื้อหาที่ได้รับความนิยมสามารถขยายวงกว้างไปยังกลุ่มคนที่อาจจะไม่เคยรู้จักกันมาก่อน นอกจากนี้ การแชร์ข้อมูลที่มีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของกลุ่มคนที่ยังไม่ตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ได้

3. การสร้างและเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางสังคม

สื่อโซเชียลมีเดียสามารถสร้างความตระหนักรู้และเปลี่ยนแปลงทัศนคติในประเด็นที่สำคัญทางสังคม เช่น การรณรงค์เพื่อสิทธิของกลุ่มคนบางกลุ่ม, การรักษาสิ่งแวดล้อม, หรือการต่อต้านการทุจริต การแพร่กระจายข้อมูลและความคิดเห็นที่มีอิทธิพลผ่านสื่อโซเชียลช่วยให้ประชาชนเห็นความสำคัญของประเด็นนั้น ๆ และมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

4. การสร้างค่านิยมใหม่ในสังคม

ในบางกรณี สื่อโซเชียลมีเดียมีบทบาทในการสร้างค่านิยมใหม่ในสังคม ซึ่งสามารถส่งผลต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมของผู้คน เช่น การสนับสนุนการใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือการสร้างสำนึกในการช่วยเหลือสังคม การทำให้ประเด็นเหล่านี้ได้รับความสนใจและมีการกระตุ้นให้เกิดการกระทำได้ผ่านการแชร์และการพูดถึงในสื่อโซเชียล

5. ผลกระทบของข้อมูลผิดพลาดและข่าวปลอม

แม้ว่าสื่อโซเชียลมีเดียจะมีอิทธิพลในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ แต่ก็มีข้อจำกัดและผลกระทบที่ต้องระมัดระวัง เช่น การแพร่กระจายของข่าวปลอม (Fake News) และข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจทำให้ความคิดเห็นของสาธารณชนผิดพลาดได้ การควบคุมและตรวจสอบข้อมูลจึงเป็นสิ่งสำคัญในการใช้สื่อโซเชียลเพื่อเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ

6. บทบาทของผู้มีอิทธิพลและผู้นำความคิด

ผู้มีอิทธิพลในสื่อโซเชียล (Influencers) หรือผู้นำความคิด (Opinion Leaders) สามารถส่งเสริมความคิดเห็นบางประเภทหรือกระแสสังคม โดยผ่านการโพสต์เนื้อหาหรือการแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่มีผลกระทบต่อผู้ติดตามหรือกลุ่มผู้คนที่สนับสนุน การกระทำของผู้มีอิทธิพลเหล่านี้มักจะส่งผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ติดตาม โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ (ศิริพร ยุทธพงษ์, 2564)

สื่อโซเชียลมีเดียมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ โดยทำให้ข้อมูลและความคิดเห็นสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วและมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้คนในสังคม ทั้งในด้านการกระตุ้นการมีส่วนร่วม การสร้างค่านิยมใหม่ หรือการส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องระมัดระวังการแพร่กระจายข้อมูลที่ผิดพลาดซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความคิดเห็นของประชาชนได้ ดังนั้นการใช้สื่อโซเชียลมีเดียต้องมีความรับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

สรุป

สื่อโซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ โดยสามารถกระตุ้นให้ผู้คนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการสนทนาในประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น การเมือง สังคม หรือสิ่งแวดล้อม ผ่านการโพสต์ การแชร์ หรือการคอมเมนต์ ผู้ใช้สามารถแสดงความคิดเห็นและมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของกลุ่มหรือสังคมได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง

สื่อโซเชียลยังช่วยสร้างกระแสความนิยมและการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นได้ผ่านการแชร์เนื้อหาหรือการใช้แฮชแท็ก ที่ช่วยให้ข้อมูลและความคิดเห็นแพร่กระจายไปยังกลุ่มคนที่อาจไม่เคยรับรู้มาก่อน นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการสร้างค่านิยมใหม่ในสังคม เช่น การสนับสนุนการรักษาสิ่งแวดล้อมหรือการรณรงค์ในประเด็นสังคมต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม บทบาทของสื่อโซเชียลมีเดียในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะยังมีข้อควรระวังเกี่ยวกับการแพร่กระจายของข่าวปลอมและข้อมูลที่ผิดพลาด ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความตัดสินใจของผู้คนในทางที่ผิด การใช้สื่อโซเชียลมีเดียจึงต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและมีความรับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์

เอกสารอ้างอิง

- ธัญญารัตน์ วีรธนา. (2563). บทบาทของสื่อโซเชียลมีเดียในการสร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะในยุคดิจิทัล. *วารสารการสื่อสารมวลชน*, 31(2), 112-126.
- พงษ์พัฒน์ ภูมิพัฒน์. (2562). การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะผ่านสื่อโซเชียลมีเดียในช่วงการเลือกตั้ง. *วารสารการเมืองและการสื่อสาร*, 27(1), 50-63.
- ศิริพร ยุทธพงษ์. (2564). การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นสาธารณะ: กรณีศึกษาจากการเมืองไทย. *วารสารวิจัยการสื่อสาร*, 19(3), 67-80.
- Boulianne, S. (2015). Social media use and participation: A meta-analysis of current research. *Information, Communication & Society*, 18(5), 524-538.
- Castells, M. (2013). *Communication power*. Oxford University Press.
- Graham, T., & Wright, S. (2014). The role of social media in public opinion formation: A case study of the Arab Spring. *Journal of Political Communication*, 31(1), 74-91.

Kwak, H., Lee, C., Park, H., & Moon, S. (2010). What is Twitter, a social network or a news media?. *Proceedings of the 19th international conference on World wide web*, 591-600.

Tufekci, Z. (2015). *Twitter and tear gas: The power and fragility of networked protest*. Yale University Press.

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายในสังคมหลังสมัยใหม่*

THE STUDY OF IDENTITY AND DIVERSITY IN POSTMODERN SOCIETY

พระครูสุตสารบัณฑิต (จ๋านงค์ ฌมโผ)¹, พระมหาเกริกเกียรติ นีรุตติเมธี (ไพศาลเจริญลาภ)²

และ พระมหาอำพล ธนปณฺโญ (ชัยสารี)³

Phrakrusutasarabundit (Jumnong Pompai)¹ Phramaha Koekkiad Niruttimatee (Phaisancharoenlap)²

and Phramaha Ampol Dhanapaṅṅho (Chaisaree)³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding author E-mail: ampol.cha@mcu.ac.th

วันที่รับบทความ : 11 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 18 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 25 ธันวาคม 2567

Received 11 November 2024; Revised 18 December 2024; Accepted 25 December 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายในสังคมหลังสมัยใหม่มุ่งเน้นการสำรวจและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในวิธีที่ผู้คนสร้างและเข้าใจอัตลักษณ์ของตนเองในสังคมที่มีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ในสังคมหลังสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยการรับรู้ความแตกต่างทางเชื้อชาติ เพศ ศาสนา และวัฒนธรรม การสร้างอัตลักษณ์ไม่ถูกมองว่าเป็นกระบวนการที่แน่นอนหรือคงที่ แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการเจรจาและมีความยืดหยุ่นภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการปะทะกันของค่านิยมและอิทธิพลจากหลายด้าน

การศึกษานี้อาศัยทฤษฎีจากนักคิดในสมัยหลังสมัยใหม่ เช่น ฟูโกต์ (Michel Foucault) และเดอริต้า (Jacques Derrida) ซึ่งมองว่าอัตลักษณ์เป็นผลจากกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับพลังและการควบคุมทางสังคม การศึกษายังเน้นการทบทวน

Citation:

* พระครูสุตสารบัณฑิต (จ๋านงค์ ฌมโผ), พระมหาเกริกเกียรติ นีรุตติเมธี (ไพศาลเจริญลาภ) และ พระมหาอำพล ธนปณฺโญ (ชัยสารี). (2567). การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายในสังคมหลังสมัยใหม่. วารสารกวีานพะเยา, 1(6), 39-48.

Phrakrusutasarabundit (Jumnong Pompai), Phramaha Koekkiad Niruttimatee (Phaisancharoenlap), and Phramaha Ampol Dhanapaṅṅho (Chaisaree). (2024). The Study of Identity and Diversity in Postmodern

Society. Journal of Kwan Phayao, 1(6), 39-48.;

Website: <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/jkp>

วิธีที่ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสังคมมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเข้าใจอัตลักษณ์ และผลกระทบที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าความหลากหลายไม่เพียงแต่ท้าทายอัตลักษณ์ในรูปแบบดั้งเดิม แต่ยังส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและการต่อสู้เพื่อความยุติธรรมทางสังคมในโลกที่มีความหลากหลายมากขึ้น อัตลักษณ์ในสังคมหลังสมัยใหม่จึงเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและเปิดโอกาสให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติที่หลากหลายทั้งในระดับบุคคลและสังคม

คำสำคัญ: อัตลักษณ์, ความหลากหลาย, สังคมหลังสมัยใหม่, การสร้างอัตลักษณ์, วัฒนธรรม

Abstract

The study of identity and diversity in postmodern society focuses on exploring and analyzing the changes in how individuals create and understand their identities in a society that is diverse and rapidly changing. In postmodern societies, which are characterized by the recognition of differences in race, gender, religion, and culture, identity formation is not seen as a fixed or definite process, but rather as something that is negotiated and flexible, shaped by the clash of values and influences from various directions.

This study draws on theories from postmodern thinkers such as Michel Foucault and Jacques Derrida, who view identity as a result of social and cultural processes that are linked to power dynamics and social control. The research also emphasizes how cultural and social diversity plays a role in transforming the ways identity is understood, as well as the impact of cultural differences in everyday life.

The findings of the study highlight that diversity not only challenges traditional forms of identity but also influences the creation of social relationships and the struggle for social justice in an increasingly diverse world. Therefore, identity in postmodern society is a complex process that allows for change across multiple dimensions, both at the individual and societal levels.

Keywords: Identity, Diversity, Postmodern society, Identity formation, Culture

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์และความหลากหลายได้รับความสนใจอย่างมากในสังคมหลังสมัยใหม่ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในโลกยุคปัจจุบัน เช่น การเพิ่มขึ้นของกระแสโลกาภิวัตน์, ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่เน้นความหลากหลาย และการต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน การศึกษาในเรื่องนี้จึงมีความสำคัญในการทำความเข้าใจถึงวิธีที่ผู้คนสร้างและแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของตนเองในบริบทที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ, เพศ, ศาสนา, และวัฒนธรรม (Appiah, K. A., 2006)

ในสังคมหลังสมัยใหม่, อัตลักษณ์ไม่ถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ถาวรและคงที่, แต่เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการต่อรองและการสร้างร่วมกับผู้อื่น การรับรู้ความแตกต่างทางสังคมที่หลากหลายท้าทายกรอบความคิดเดิมที่เคยจำกัดการแสดงออกของอัตลักษณ์ให้เป็นไปตามแบบแผนที่ตายตัว สิ่งนี้ส่งผลให้การศึกษาหันมามุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ในบริบทของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง (Hall, S., & du Gay, P., 1996)

การศึกษานี้ใช้ทฤษฎีจากนักคิดในสมัยหลังสมัยใหม่ เช่น ฟูโกต์ (Michel Foucault) และเดอริดา (Jacques Derrida) เพื่อเข้าใจถึงการสร้างอัตลักษณ์ในแง่ของพลังทางสังคมและการควบคุมทางวัฒนธรรม การวิจัยนี้ยังเน้นการสำรวจบทบาทของความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมในการเปลี่ยนแปลงการรับรู้และการสร้างอัตลักษณ์ รวมถึงผลกระทบที่เกิดจากความแตกต่างในชีวิตประจำวัน (นภดล ไชยมงคล, 2561)

การศึกษาในเรื่องนี้จึงมีความสำคัญในการทำความเข้าใจถึงกระบวนการที่อัตลักษณ์ถูกสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงตามการเคลื่อนไหวทางสังคมที่หลากหลาย, พร้อมทั้งท้าทายการจำกัดกรอบอัตลักษณ์ที่เคยมีมาในอดีต

บทบาทของการศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลาย

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายมีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจและสร้างการยอมรับในสังคมที่เต็มไปด้วยความแตกต่าง ทั้งในด้านเชื้อชาติ เพศ ศาสนา วัฒนธรรม และความเชื่อ โดยเฉพาะในสังคมหลังสมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและ

วัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว การศึกษาในเรื่องนี้ช่วยให้เห็นถึงวิธีที่อัตลักษณ์ถูกสร้างขึ้นในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (พรณี ปรีชาวุฒิ, 2563)

1. การเสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับความหลากหลาย

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายช่วยให้ผู้คนมีความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับความแตกต่างทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการยอมรับและเคารพในความหลากหลาย โดยเฉพาะการยอมรับความแตกต่างทางเชื้อชาติ เพศ ศาสนา หรือความเชื่อ

2. การต่อสู้เพื่อความยุติธรรมทางสังคม

การศึกษาทำให้เราเห็นถึงความไม่เท่าเทียมและการเลือกปฏิบัติในสังคม ซึ่งสามารถนำไปสู่การเคลื่อนไหวเพื่อความยุติธรรมทางสังคม การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้ช่วยผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายและการปฏิบัติที่สามารถลดการเลือกปฏิบัติและส่งเสริมความเสมอภาค

3. การพัฒนาอัตลักษณ์ในบริบทที่หลากหลาย

การศึกษาในเรื่องนี้ช่วยให้เราเข้าใจว่าอัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งที่ตายตัว แต่เป็นกระบวนการที่ต่อรองและเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ชีวิตและการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม อัตลักษณ์ของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน การศึกษานี้จึงเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการที่อัตลักษณ์ถูกสร้างและกำหนดในสังคมที่มีความหลากหลาย

4. การส่งเสริมการสนทนาและความร่วมมือระหว่างกลุ่มต่าง ๆ

การศึกษาในเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายช่วยส่งเสริมการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งช่วยลดความขัดแย้งและสร้างความเข้าใจระหว่างกัน เช่น การสนทนาเกี่ยวกับประเด็นทางเชื้อชาติหรือเพศที่อาจเกิดขึ้นในสังคม การเข้าใจในความแตกต่างและความเหมือนในเวลาเดียวกันช่วยส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคม

5. การสร้างฐานข้อมูลทางสังคมที่สำคัญ

การศึกษาลักษณะของความหลากหลายในการสร้างอัตลักษณ์ช่วยให้เราได้ข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนานโยบายสาธารณะและการปรับปรุงการศึกษาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความ

เข้าใจในความหลากหลาย เช่น การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่เน้นความหลากหลายและการเคารพในสิทธิของทุกคน

โดยรวมแล้ว, การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายมีบทบาทในการเสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง ส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม และพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีในสังคมที่มีความหลากหลาย ทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในสังคมหลังสมัยใหม่

สังคมหลังสมัยใหม่ (Postmodern Society) เป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและแนวทางการมองโลกอย่างลึกซึ้ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อหลายด้านของชีวิตมนุษย์ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในสังคมหลังสมัยใหม่จึงมีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์, ความหลากหลาย, และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ต่อไปนี้คือลักษณะของแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญในสังคมหลังสมัยใหม่ (จิราพร สวัสดิ์ณภูมิ, 2564)

1. ทฤษฎีอัตลักษณ์ (Identity Theory)

ในสังคมหลังสมัยใหม่, อัตลักษณ์ไม่ถูกมองว่าเป็นสิ่งที่คงที่และตายตัว แต่เป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและสถานการณ์ การสร้างอัตลักษณ์ในสังคมหลังสมัยใหม่จึงมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย อัตลักษณ์ของบุคคลอาจมีความซับซ้อนและประกอบด้วยหลายมิติ เช่น อัตลักษณ์ทางเพศ, เชื้อชาติ, ศาสนา, และวัฒนธรรม

- แนวคิดของ ฟูโกต์ (Michel Foucault): ฟูโกต์เสนอแนวคิดที่ว่า อัตลักษณ์และความเป็นตัวตนของบุคคลถูกสร้างขึ้นโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคมและพลังทางสังคม เช่น การควบคุมทางวัฒนธรรมและสถาบันที่มีอำนาจ

2. ทฤษฎีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity Theory)

การรับรู้และยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญในสังคมหลังสมัยใหม่ ทฤษฎีนี้เน้นการยอมรับความแตกต่างทางชาติพันธุ์, ภาษา, เพศ, และศาสนา โดยมองว่า ความหลากหลายเป็นทรัพยากรที่สามารถเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคม

- แนวคิดของ เอ็ดเวิร์ด ซาอิด (Edward Said): ซาอิดเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการอ้างอิง "อื่น" (Otherness) และการสร้างอัตลักษณ์ในมุมมองของตะวันตกที่มักกำหนดตัวตนของคนจากวัฒนธรรมตะวันออกเป็น "อื่น" ซึ่งเป็นการสร้างความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่นำไปสู่การแบ่งแยกและการเลือกปฏิบัติ

3. ทฤษฎีการกระจายอำนาจ (Power and Knowledge Theory)

ทฤษฎีนี้ได้รับอิทธิพลจากงานของฟูโกต์และเชื่อว่าอำนาจไม่ได้อยู่ที่ศูนย์กลางหรือในมือของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น แต่กระจายไปในทุกมิติของสังคม อำนาจมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้และอัตลักษณ์ในสังคม การควบคุมและกำหนดขอบเขตของอัตลักษณ์เป็นการใช้อำนาจในการจัดระเบียบสังคม

- แนวคิดของ ฟูโกต์ (Michel Foucault): ฟูโกต์เชื่อว่าความรู้และอำนาจมีความเชื่อมโยงกัน อำนาจถูกแสดงออกผ่านการควบคุมและการจัดการความรู้ในสังคม และกระบวนการสร้างอัตลักษณ์จะได้รับอิทธิพลจากสถาบันต่างๆ เช่น โรงเรียน สื่อ และสถาบันทางการแพทย์

4. ทฤษฎีโพสต์โครงสร้างนิยม (Post-Structuralism)

ทฤษฎีนี้เน้นการทำลายการมองโลกในรูปแบบที่เป็นระเบียบและมีโครงสร้างตายตัว โดยเสนอว่า ความหมายและอัตลักษณ์สามารถถูกตีความและเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละบริบท

- แนวคิดของ เดอริต้า (Jacques Derrida): เดอริต้าเสนอแนวคิด "deconstruction" ซึ่งหมายถึงการทำลายโครงสร้างทางความคิดที่มีอยู่แล้วและการมองหาความหมายที่หลากหลายและซับซ้อน ซึ่งช่วยให้สามารถมองเห็นอัตลักษณ์และความหลากหลายได้จากมุมมองที่หลากหลาย

5. ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างความหมาย (Social Constructionism)

ทฤษฎีนี้มองว่าอัตลักษณ์และความจริงไม่ได้เป็นสิ่งที่มียู่ตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสังคม ความหมายต่างๆ เกิดจากกระบวนการของการสร้างและการตีความ

- แนวคิดของ ปีเตอร์ เบอร์กอร์ (Peter Berger) และ โทมัส ลัคมัน (Thomas Luckmann): ทั้งคู่เสนอว่าโลกสังคมและความเป็นจริงทางสังคมถูกสร้างขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์และการทำซ้ำในชีวิตประจำวัน ซึ่งส่งผลต่อวิธีที่บุคคลสร้างอัตลักษณ์ของตนเอง

6. ทฤษฎีความเป็นพลเมือง (Citizenship Theory)

ในสังคมหลังสมัยใหม่, การสร้างและการยอมรับความหลากหลายทางอัตลักษณ์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความเป็นพลเมืองและสิทธิของทุกคนในสังคม การศึกษาเรื่องสิทธิพลเมืองในมุมมองของความหลากหลายช่วยให้เรารับรู้ถึงความเท่าเทียมและการยอมรับในความแตกต่าง

- แนวคิดของ ชาร์ลส์ เทย์เลอร์ (Charles Taylor): เทย์เลอร์เน้นการสำรวจและการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมสมัยใหม่ และการยืนยันถึงสิทธิในการแสดงออกของอัตลักษณ์ต่างๆ (Lyotard, J. F., 1984)

การศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์และความหลากหลายในสังคมหลังสมัยใหม่จึงมีความสำคัญในการทำความเข้าใจถึงวิธีที่อัตลักษณ์ถูกสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีอัตลักษณ์, ความหลากหลายทางวัฒนธรรม, การกระจายอำนาจ, การโพสต์โครงสร้างนิยม และการสร้างความหมาย, ต่างก็มีบทบาทสำคัญในการทำทลายและขยายกรอบความคิดเดิมๆ ที่จำกัดการรับรู้และการแสดงออกของอัตลักษณ์ในสังคมหลังสมัยใหม่.

บทบาทของการศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายในสังคมหลังสมัยใหม่

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายในสังคมหลังสมัยใหม่มีบทบาทสำคัญในการเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในตัวตนและความสัมพันธ์ของบุคคลภายในสังคมที่เต็มไปด้วยความแตกต่างทางเชื้อชาติ เพศ ศาสนา วัฒนธรรม และความเชื่อ การศึกษาในเรื่องนี้ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการที่ผู้คนสร้างและกำหนดอัตลักษณ์ของตนเองในสังคมที่มีความหลากหลายและพลวัตอย่างรวดเร็ว โดยสามารถสรุปบทบาทหลักๆ ดังนี้ (Hall, S., 1996)

1. การเสริมสร้างความเข้าใจในความหลากหลาย

การศึกษาช่วยให้ผู้คนเข้าใจถึงความหลากหลายทางเชื้อชาติ เพศ วัฒนธรรม และศาสนาได้ดียิ่งขึ้น และสามารถยอมรับความแตกต่างเหล่านี้ในสังคมได้ การเข้าใจความหลากหลายเหล่านี้ช่วยลดความเข้าใจผิดและความขัดแย้งที่เกิดจากการแบ่งแยกในสังคม การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมความอดทนและการอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลาย

2. การส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม

การศึกษาช่วยให้เห็นถึงปัญหาของการเลือกปฏิบัติและความไม่เท่าเทียมทางสังคมที่เกิดจากการแบ่งแยกทางอัตลักษณ์ เช่น การเลือกปฏิบัติทางเพศ, การเหยียดเชื้อชาติ หรือการจำกัดสิทธิในทางศาสนา ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการต่อสู้เพื่อสิทธิและความเสมอภาคในสังคม กระบวนการนี้ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในนโยบายสาธารณะและการปฏิบัติในสังคม เพื่อสร้างความยุติธรรมให้กับทุกกลุ่มในสังคม

3. การสร้างอัตลักษณ์ในบริบทของความหลากหลาย

ในสังคมหลังสมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว อัตลักษณ์ไม่ใช่ว่าคงที่ แต่เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและบริบทต่างๆ การศึกษาช่วยให้เข้าใจว่าอัตลักษณ์ของบุคคลไม่เพียงแต่เป็นผลจากปัจจัยส่วนบุคคล แต่ยังได้รับอิทธิพลจากสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย

4. การทำลายขอบเขตและการท้าทายกรอบความคิดเดิม

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายท้าทายกรอบความคิดเดิมที่จำกัดการแสดงออกของอัตลักษณ์ โดยการยอมรับว่าการสร้างอัตลักษณ์นั้นไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้แบบแผนที่ตายตัว การศึกษานี้เปิดโอกาสให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงตัวตนที่แตกต่างออกไปจากกรอบเดิมๆ และช่วยส่งเสริมการเคลื่อนไหวทางสังคมที่มุ่งเน้นการยอมรับและการเคารพในความแตกต่าง

5. การสร้างพื้นที่สำหรับการสนทนาและการเจรจา

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายช่วยสร้างพื้นที่สำหรับการสนทนาและการเจรจาระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสังคม โดยเฉพาะในประเด็นที่มีความขัดแย้งทางวัฒนธรรม

การเข้าใจถึงความแตกต่างและการยอมรับในมุมมองที่หลากหลายทำให้เกิดการร่วมมือและการปรับตัวในสังคม ซึ่งสามารถลดความขัดแย้งและสร้างสังคมที่มีความเป็นธรรมมากขึ้น

6. การสร้างและพัฒนานโยบายที่ยั่งยืน

การศึกษาช่วยให้เห็นถึงผลกระทบของความหลากหลายทางสังคมในด้านต่างๆ เช่น การศึกษา, การทำงาน, และการเข้าถึงทรัพยากร ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนานโยบายที่สามารถตอบสนองต่อความหลากหลายของสังคมได้อย่างยั่งยืน การสร้างนโยบายที่เข้าใจถึงความหลากหลายจะช่วยลดช่องว่างทางสังคมและเสริมสร้างความเสมอภาคในทุกด้านของชีวิต (Bauman, Z., 2000)

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายในสังคมหลังสมัยใหม่มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง ส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม และพัฒนาความสัมพันธ์ในสังคมที่หลากหลาย ความหลากหลายทางอัตลักษณ์ในสังคมหลังสมัยใหม่ไม่เพียงแต่ท้าทายกรอบความคิดเดิมๆ แต่ยังเปิดโอกาสให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก ทั้งในระดับบุคคลและสังคม

สรุป

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายในสังคมหลังสมัยใหม่มุ่งเน้นการสำรวจและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของบุคคลในสังคมที่มีความหลากหลายทั้งทางเชื้อชาติ เพศ ศาสนา และวัฒนธรรม ในสังคมหลังสมัยใหม่ที่มีความพลวัตและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อัตลักษณ์ไม่ถูกมองว่าเป็นสิ่งคงที่และตายตัว แต่เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม

การศึกษาในเรื่องนี้ใช้ทฤษฎีและแนวคิดจากนักคิดหลังสมัยใหม่ เช่น ฟูโกต์ (Michel Foucault) และเดอริต้า (Jacques Derrida) ที่มองว่าอัตลักษณ์เป็นผลจากกระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพลังและการควบคุมทางสังคมและวัฒนธรรม โดยกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ในสังคมหลังสมัยใหม่เป็นกระบวนการที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์และบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน

การศึกษายังเน้นบทบาทของความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสังคมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเข้าใจและการสร้างอัตลักษณ์ รวมถึงผลกระทบที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความหลากหลายนี้ไม่เพียงแต่ท้าทายอัตลักษณ์ในรูปแบบดั้งเดิม แต่ยังส่งผลกระทบต่อการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและการต่อสู้เพื่อความยุติธรรมทางสังคม

โดยสรุป การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายในสังคมหลังสมัยใหม่ช่วยให้เราเห็นว่าการสร้างและการตีความอัตลักษณ์ในสังคมไม่ได้เป็นเรื่องที่มีรูปแบบตายตัว แต่เป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและเปิดโอกาสให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับบุคคลและสังคม การศึกษานี้ทำให้เราตระหนักถึงความสำคัญของการยอมรับความหลากหลายและการต่อสู้เพื่อความเสมอภาคในสังคมที่มีความหลากหลายมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิราพร สวัสดิ์ณภูมิ. (2564). ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ในสังคมหลังสมัยใหม่: การเปลี่ยนแปลงในมุมมองของสังคมไทย. *วารสารศึกษาวรรณกรรม*, 22(1), 15-27.
- นภดล ไชยมงคล. (2561). อัตลักษณ์และความหลากหลายในสังคมหลังสมัยใหม่: การศึกษากรณีในสังคมไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 18(2), 42-56.
- พรรณี ปรีชาวุฒิ. (2563). การเปลี่ยนแปลงทางอัตลักษณ์ในสังคมหลังสมัยใหม่: ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในโลกปัจจุบัน. *วารสารวัฒนธรรมศึกษา*, 21(3), 78-90.
- Appiah, K. A. (2006). *Cosmopolitanism: Ethics in a world of strangers*. W.W. Norton & Company.
- Bauman, Z. (2000). *Liquid modernity*. Polity Press.
- Hall, S. (1996). *Cultural identity and diaspora*. In *Colonial Discourse and Post-Colonial Theory: A Reader* (pp. 392-403). Harvester Wheatsheaf.
- Hall, S., & du Gay, P. (1996). *Questions of cultural identity*. SAGE Publications.
- Lyotard, J. F. (1984). *The postmodern condition: A report on knowledge*. University of Minnesota Press.

การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชน*

EMPOWERMENT OF WOMEN'S GROUPS THROUGH POLICIES AND COMMUNITY ACTIVITIES

พระครูสังฆรักษ์ยศวีร์ ปมุตโต¹ และ พระชินกร สุจิตโต (ทองดี)²

Phrakhrasangharak Yodsawi Pamuttor¹ and Phrachinakorn sucitto (Thongdee)²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹⁻²Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: chinza44@gmail.com

วันที่รับบทความ : 12 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 11 ธันวาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 20 ธันวาคม 2567

Received 12 November 2024; Revised 11 December 2024; Accepted 20 December 2024

บทคัดย่อ

การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชนเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นในการเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ ที่จะช่วยให้สตรีสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการพัฒนาชุมชนได้อย่างเต็มที่ การศึกษานี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์บทบาทของนโยบายสาธารณะและกิจกรรมในระดับชุมชนที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาและเสริมสร้างพลังอำนาจของสตรี ทั้งในด้านการศึกษา, การทำงาน, สิทธิในการตัดสินใจ, และการเข้าถึงการบริการต่างๆ ที่จำเป็น เช่น การดูแลสุขภาพและการพัฒนาอาชีพ การศึกษาแสดงให้เห็นว่าการสร้างเครือข่ายสนับสนุนภายในชุมชนและการมีส่วนร่วมในการออกแบบและดำเนินนโยบายช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มสตรี ในขณะเดียวกัน การมีสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและเปิดโอกาสให้สตรีมีเสียงในการตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้พวกเขามีชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว

Citation:

* พระครูสังฆรักษ์ยศวีร์ ปมุตโต และ พระชินกร สุจิตโต (ทองดี). (2567). การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชน. วารสารกวีานพะเยา, 1(6), 49-57.

Phrakhrasangharak Yodsawi Pamuttor and Phrachinakorn sucitto (Thongdee). (2024). Empowerment of Women's Groups Through Policies and Community Activities. Journal of Kwan Phayao, 1(6), 49-57.;

Website: <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/jkp>

คำสำคัญ: การเสริมสร้างพลังอำนาจ, กลุ่มสตรี, นโยบายสาธารณะ, กิจกรรมชุมชน, การพัฒนา

Abstract

Empowerment of women's groups through policies and community activities is a process aimed at increasing opportunities and access to various resources that enable women to fully participate in decision-making and community development. This study focuses on analyzing the role of public policies and community-level activities that can promote development and empower women, in areas such as education, employment, decision-making rights, and access to essential services such as healthcare and career development. The study shows that creating support networks within communities and involving women in the design and implementation of policies strengthens women's groups. At the same time, having a supportive environment and providing opportunities for women to have a voice in decision-making are crucial for helping them improve their lives and achieve long-term self-sufficiency.

Keywords: Empowerment, Women's groups, Public policies, Community activities, Development

บทนำ

การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาสังคม และการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ ซึ่งมีเป้าหมายหลักในการเพิ่มโอกาสให้สตรีสามารถเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญทั้งในระดับครัวเรือนและชุมชน การเสริมสร้างพลังอำนาจนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้สตรีสามารถพึ่งพาตนเองได้ แต่ยังเป็นการเปิดโอกาสให้สตรีสามารถแสดงความคิดเห็นและมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนอย่างเต็มที่ (อรทัย จิตรประภา, 2562)

นโยบายสาธารณะและกิจกรรมชุมชนเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรี โดยการออกแบบนโยบายที่เป็นมิตรกับสตรีและการจัดกิจกรรมในชุมชนที่มุ่งเน้นการเพิ่มความรู้ ความสามารถ และการมีส่วนร่วมของสตรีในกระบวนการตัดสินใจสามารถช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพของกลุ่มสตรีได้อย่างยั่งยืน การสนับสนุนในรูปแบบของเครือข่ายและการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นจะทำให้สตรีสามารถต่อสู้กับความไม่เท่าเทียมในสังคมและบรรลุเป้าหมายของการพึ่งพาตนเองในระยะยาว (Kabeer, N., 2005)

การศึกษานี้จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์บทบาทของนโยบายและกิจกรรมชุมชนในการเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรี โดยจะพิจารณาถึงผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของสตรีในกระบวนการพัฒนาในระดับชุมชน รวมถึงวิธีการที่สามารถใช้ในการสนับสนุนการพัฒนาอำนาจของสตรีให้เกิดผลในเชิงปฏิบัติได้จริง

บทบาทของการเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรี

การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีมีบทบาทสำคัญในการสร้างสังคมที่มีความเท่าเทียมและยั่งยืน โดยมีหลายมิติที่ช่วยในการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับบุคคลและชุมชน การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับกลุ่มสตรีสามารถส่งผลกระทบต่อหลายด้านดังนี้ (Sen, G., & Ostlin, P., 2007)

1. การเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและการพัฒนาอาชีพ

การเสริมสร้างพลังอำนาจช่วยให้สตรีสามารถเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสในการทำงาน ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาอาชีพและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การสนับสนุนการศึกษาและฝึกทักษะจะช่วยให้สตรีมีความสามารถในการสร้างรายได้และพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น (สุภาภรณ์ มโนพงศ์, 2560)

2. การเสริมสร้างสิทธิและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การเสริมสร้างพลังอำนาจทำให้สตรีสามารถมีเสียงในการตัดสินใจในครัวเรือนและในชุมชน ส่งผลให้พวกเขามีสิทธิในการกำหนดอนาคตของตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะในการตัดสินใจทางการเมืองและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อชีวิตของพวกเขา

3. การเสริมสร้างความเท่าเทียมทางเพศ

การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีมีบทบาทในการลดช่องว่างทางเพศและสร้างความเท่าเทียมในสังคม การมอบโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ เช่น การศึกษาและบริการสุขภาพ จะช่วยให้สตรีมีสิทธิ์และโอกาสที่เท่าเทียมกับชายในการพัฒนาตนเอง

4. การพัฒนาความสามารถในการจัดการปัญหาชุมชน

กลุ่มสตรีที่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจสามารถมีบทบาทในการจัดการปัญหาชุมชน เช่น การส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการดูแลสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมชุมชนจะช่วยให้การพัฒนาชุมชนเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

5. การสนับสนุนการสร้างเครือข่ายและการพึ่งพาตนเอง

การเสริมสร้างพลังอำนาจยังช่วยให้สตรีสามารถสร้างเครือข่ายการสนับสนุนระหว่างกัน เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ที่ช่วยในการพัฒนาอาชีพและชีวิตส่วนตัว การพึ่งพาตนเองในด้านต่างๆ จะทำให้สตรีสามารถจัดการชีวิตของตนเองได้ดียิ่งขึ้น (พรพรรณ สิทธิวรรณ, 2564)

โดยรวมแล้ว การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีไม่เพียงแต่เป็นการเพิ่มความสามารถในการพัฒนาตนเอง แต่ยังส่งผลดีต่อการพัฒนาชุมชนและสังคมในภาพรวม สร้างความเท่าเทียมและยกระดับคุณภาพชีวิตของสตรีให้ดียิ่งขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและกิจกรรมชุมชน

การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชนเกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีหลายประการที่ช่วยอธิบายและสนับสนุนการดำเนินงานในด้านนี้ ดังนี้ (Cornwall, A., 2016)

1. ทฤษฎีการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment Theory)

ทฤษฎีการเสริมสร้างพลังอำนาจเน้นการให้บุคคลหรือกลุ่มคนมีความสามารถในการควบคุมและตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง การเสริมสร้างพลังอำนาจช่วยให้สตรีมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชน การออกแบบนโยบายที่เป็นมิตรต่อสตรีจะช่วยให้พวก

เขาสามารถเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสในการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ ทฤษฎีนี้ยังเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มสตรี และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทุกระดับของสังคม

2. ทฤษฎีความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice Theory)

ทฤษฎีความยุติธรรมทางสังคมมุ่งเน้นการสร้างสังคมที่เท่าเทียมและไม่มีการเลือกปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการกระจายทรัพยากรอย่างยุติธรรม การเสริมสร้างพลังอำนาจของสตรีในระดับชุมชนสามารถช่วยลดความไม่เท่าเทียมในด้านต่างๆ เช่น การศึกษา สุขภาพ และการเข้าถึงบริการพื้นฐานอื่นๆ การสนับสนุนกลุ่มสตรีให้มีสิทธิ์ในการตัดสินใจและเข้าถึงทรัพยากรเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความยุติธรรมทางสังคม

3. ทฤษฎีการพัฒนาชุมชน (Community Development Theory)

ทฤษฎีการพัฒนาชุมชนเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสังคม โดยเชื่อว่าชุมชนควรมีบทบาทหลักในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตน การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับกลุ่มสตรีสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชน นโยบายและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนจะช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมและส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนผ่านการจัดการและแก้ไขปัญหาภายใน

4. ทฤษฎีการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Learning and Change Theory)

ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลและกลุ่มคนในสังคม การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านกิจกรรมชุมชนและนโยบายที่สนับสนุนสามารถกระตุ้นให้สตรีเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ๆ เช่น การตัดสินใจในเชิงนโยบาย การจัดการทรัพยากร และการพัฒนาอาชีพ การเรียนรู้เหล่านี้จะช่วยให้สตรีสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองและกลายเป็นผู้นำในชุมชนได้

5. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Participatory Theory)

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมมุ่งเน้นการให้กลุ่มต่างๆ ในสังคมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการออกแบบกระบวนการพัฒนา โดยเฉพาะการให้กลุ่มที่ด้อยโอกาส เช่น สตรี มีโอกาสในการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนา การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กลุ่มสตรีผ่านการมีส่วนร่วม

ร่วมในการออกแบบและดำเนินนโยบายและกิจกรรมชุมชน จะช่วยให้พวกเขามีส่วนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและส่งผลให้การพัฒนาที่มีความยั่งยืนและตอบสนองความต้องการของชุมชน

6. ทฤษฎีการเข้าถึงทรัพยากร (Resource Access Theory)

ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นที่การเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนา การเสริมสร้างพลังอำนาจของสตรีจะต้องการการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ เช่น การศึกษา การดูแลสุขภาพ และการฝึกอบรมอาชีพ การเปิดโอกาสให้สตรีเข้าถึงทรัพยากรเหล่านี้จะช่วยให้พวกเขามีศักยภาพในการพัฒนาชีวิตและสามารถมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำแนวคิดและทฤษฎีเหล่านี้มาใช้ในการเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชน จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาที่มีความยั่งยืนและเสริมสร้างความเท่าเทียมในสังคม โดยการสร้างโอกาสและสนับสนุนให้สตรีสามารถเข้าถึงสิทธิและทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาชีวิตของพวกเขา

บทบาทของการเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชน

การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงสังคมในหลายมิติ โดยเฉพาะการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการยกระดับคุณภาพชีวิตของสตรีในชุมชน บทบาทหลักที่สำคัญประกอบด้วย (Siddiqi, K., & Azeem, M., 2018)

1. การเพิ่มโอกาสในการมีส่วนร่วม

การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชนช่วยให้สตรีสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่มีผลต่อชีวิตของตนเองและชุมชน การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือการจัดกิจกรรมในชุมชนช่วยให้สตรีสามารถส่งเสียงและแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาโครงการหรือการตัดสินใจที่สำคัญ

2. การพัฒนาความสามารถและทักษะ

กิจกรรมในชุมชน เช่น การฝึกอบรมหรือการส่งเสริมทักษะชีวิต จะช่วยเสริมสร้างความสามารถของสตรีในด้านต่างๆ เช่น การบริหารจัดการทรัพยากร การพัฒนาอาชีพ หรือการแก้ไขปัญหาชุมชน การพัฒนาความสามารถเหล่านี้ทำให้สตรีสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชน

3. การส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรและบริการ

นโยบายที่มุ่งสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและบริการพื้นฐาน เช่น การศึกษา, การดูแลสุขภาพ, การสนับสนุนทางเศรษฐกิจ หรือการพัฒนาอาชีพ จะช่วยให้สตรีสามารถเข้าถึงสิ่งเหล่านี้ได้อย่างเท่าเทียม การเข้าถึงทรัพยากรเหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพของสตรีและส่งผลให้พวกเขาสามารถพัฒนาและปรับปรุงชีวิตของตนเองได้

4. การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ

การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชนช่วยลดความไม่เท่าเทียมในสังคม การที่สตรีได้รับการสนับสนุนในการมีส่วนร่วมและการเข้าถึงโอกาสต่างๆ จะช่วยให้เกิดความเท่าเทียมทางเพศและลดการเลือกปฏิบัติ ซึ่งเป็นการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและเสมอภาค

5. การสร้างเครือข่ายสนับสนุนและความร่วมมือ

การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับกลุ่มสตรีในชุมชนยังเกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายสนับสนุนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ การมีเครือข่ายสนับสนุนจะช่วยเสริมความเข้มแข็งให้กับกลุ่มสตรีในการแบ่งปันประสบการณ์, แลกเปลี่ยนข้อมูล, และให้คำปรึกษา ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนศักยภาพในการพัฒนาตนเองและชุมชน

6. การส่งเสริมการพึ่งพาตนเองและการมีสิทธิในชีวิต

การเสริมสร้างพลังอำนาจทำให้สตรีสามารถพึ่งพาตนเองได้ในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเงิน, การตัดสินใจทางการเมือง, หรือการดูแลครอบครัว การเสริมสร้างพลังอำนาจยังช่วยให้สตรีมีสิทธิในการควบคุมชีวิตของตนเองและมีบทบาทในการพัฒนาสังคมอย่างเต็มที่ (Chopra, D., & Thapar-Björkert, S., 2016)

โดยรวมแล้ว, การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชนเป็นการเปิดโอกาสให้สตรีสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาและตัดสินใจในชุมชน ส่งผลให้สตรีมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมและเท่าเทียมมากยิ่งขึ้น

สรุป

การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชนเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสให้สตรีสามารถเข้าถึงทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญในชีวิตของตนเองและในชุมชน โดยการสนับสนุนจากนโยบายสาธารณะและกิจกรรมในระดับชุมชนจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของสตรีในด้านต่างๆ เช่น การศึกษา, การพัฒนาอาชีพ, การตัดสินใจทางการเมือง และการเข้าถึงบริการที่จำเป็น

การเสริมสร้างพลังอำนาจทำให้สตรีสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีบทบาทในการพัฒนาชุมชน การจัดกิจกรรมฝึกอบรม, การสร้างเครือข่ายสนับสนุน, และการให้สิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้สตรีมีโอกาสในการพัฒนาทักษะและความสามารถในการจัดการชีวิตของตนเอง นอกจากนี้ การเสริมสร้างพลังอำนาจยังส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและลดความไม่เท่าเทียมในสังคม การมีส่วนร่วมของสตรีในการออกแบบและดำเนินนโยบายช่วยส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสร้างสังคมที่เป็นธรรมและเสมอภาคมากยิ่งขึ้น

การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชนจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคม ทำให้สตรีมีชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนและสังคมในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- พรพรรณ สิทธิวรรณ. (2564). การเสริมสร้างพลังอำนาจของสตรีในชุมชนผ่านกิจกรรมการอบรมและการพัฒนาทักษะ. *วารสารการพัฒนาชุมชน*, 21(3), 123-135.
- สุภาภรณ์ มโนพงศ์. (2560). การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีในชุมชน: แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายใน. *วารสารการพัฒนาสังคม*, 8(4), 99-112.

- อรรถัย จิตรประภา. (2562). การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชนในประเทศไทย: กรณีศึกษาผลกระทบจากโครงการของรัฐ. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 19(2), 45-58.
- Chopra, D., & Thapar-Björkert, S. (2016). Women and empowerment in community development: Policy interventions and challenges. *Journal of Community Development*, 28(2), 42-56.
- Cornwall, A. (2016). Women's empowerment: What works and why?. *Oxford Development Studies*, 44(2), 135-149.
- Kabeer, N. (2005). Gender equality and women's empowerment: A critical analysis of the third millennium development goal. *Gender & Development*, 13(1), 13-24.
- Sen, G., & Ostlin, P. (2007). Unequal, unfair, ineffective and inefficient: Gender inequity in health: Why it exists and how we can change it. *Global Public Health*, 2(5), 31-55.
- Siddiqi, K., & Azeem, M. (2018). Empowering women through community-based initiatives: The impact of local policies and activities on women's autonomy and participation. *Journal of Development Studies*, 54(7), 1183-1197.

วารสารกวีานพะเยา

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารกวีานพะเยา

วารสารกวีานพะเยา เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ บทวิจารณ์หนังสือ แก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษาทุกระดับ และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้ กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ (ราย 2 เดือน) ดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน, ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน, ฉบับที่ 4 เดือน กรกฎาคม - สิงหาคม, ฉบับที่ 5 เดือน กันยายน - ตุลาคม และ ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจารณ์หรือเสนอแนวคิดใหม่

3) บทความปริทัศน์ (Review Article) เป็นบทความที่เขียนขึ้นจากการทบทวนเอกสารวิชาการ ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่กำหนดไว้ โดยมีการทบทวนวรรณกรรมค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ และนำมาประมวลเรียบเรียงในรูปบทความ

4) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เป็นการค้นหาข้อดีและข้อไม่ดีของเรื่องที่จะวิจารณ์ชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นการวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 8 - 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่นตารางที่ 1 หรือ Table 1 และ ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวนคำอยู่ที่ 250-300 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลข ค่าย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ
- 6) บทนำ (Introduction) ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัยและระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 7) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 8) สมมติฐาน (ถ้ามี)
- 9) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 10) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 11) ผลการวิจัย (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 12) อภิปรายผล (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 13) องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge) ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย
- 14) สรุป (Conclusion) /ข้อเสนอแนะ (Recommendation) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

15) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract)
- 6) บทนำ (Introduction)
- 7) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 8) สรุป (Conclusion)
- 9) เอกสารอ้างอิง (Reference)

บทความปริทัศน์และบทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) ข้อมูลส่วนประกอบของหนังสือที่วิจารณ์ ดังนี้
 - 5.1 ภาพปกหนังสือ
 - 5.2 แปลจากหนังสือ:
 - 5.3 ผู้เขียน:
 - 5.4 ผู้แปล:
 - 5.5 สำนักพิมพ์:
 - 5.6 ปีที่พิมพ์:
 - 5.7 จำนวนหน้า:

- 6) บทนำ (Introduction)
- 7) เนื้อเรื่อง (Content)
- 8) บทวิจารณ์
- 9) สรุป (Conclusion)
- 10) เอกสารอ้างอิง (Reference)

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ตัวอย่างเช่น การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry 4.0) ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมจะต้องเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้านและสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่และเศรษฐกิจยุคใหม่ เป็นการพัฒนาคอนสู่อุตสาหกรรมอนาคต เชื่อมโยงทรัพยากรบุคคล ความรอบรู้ นวัตกรรมทางความคิด และเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นหนึ่งเดียวกับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม (ธนิต โสรัตน์, 2559) โดยเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการอ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ / เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานผู้จัดทำ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) พร้อมปีที่พิมพ์ ตัวอย่าง เช่น “ภิกษุทั้งหลาย รูปเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตา ภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปเวทนา สัญญา สังขาร

วิทยุยานี้จักเป็นอรรถาแล้วไซ้รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิทยุยานี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาหาร” (วิ.ม. 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (เกสวดี เชี่ยวชาญ, 2557)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (นิรมัย คัมภีร์รักษา และอัจจิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2560)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งรายแรก แล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ทศพร คำผลศิริ และคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคน ให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปัจจุบันมากที่สุด (ค้นพบล่าสุด) หรือหากเป็นแนวคิดทฤษฎี ก็ควรอ้างอิงเจ้าของแนวคิดทฤษฎี หรือบุคคลผู้เป็นที่ยอมรับของวงการวิชาการส่วนใหญ่เป็นสำคัญ

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Phathong, K., 2007)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลาง ตามด้วยนามสกุลของผู้แต่งรายที่สอง และตามด้วยอักษรย่อของชื่อภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Werker, J. F. & Desjardins, R. N, 2004)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Bloom, B. S., et al.)

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษภา ผาทอง. (2548). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง/ (เลขหน้าที่ย่อ).// สถานที่พิมพ์: / สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ชลิตา บัณฑวงศ์. (2556) ข้าวและชาวนาไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง ใน พจนก กาญจนจันทร์ (บรรณาธิการ), คน ข้าว นา ควาย ในวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (หน้า 39-68). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่/ (ฉบับที่), / เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษรา ผาทอง และคณะ. (2562). พระพุทธศาสนากับการเมือง. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทรรศน์*, 3(2), 16-31.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม, / (เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง).

สถานที่พิมพ์: / สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิทอาจพันธ์. (2537). หม้อคอกควาย. ใน สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขต หัวเมืองฝ่ายเหนือ, (หน้า 274-275). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้น.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์, / เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เผือกสกนธ์. (9 มิถุนายน 2549). ประชาชนธุรกิจพอเพียง. *ผู้จัดการรายวัน*, น.13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ใน ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา. / ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

พรไทย ศิริสาธิตกิจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการปรับตัวของชาวนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นายมนัส ภาควงศ์. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน. ใน รายงานการวิจัย. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์. //(วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์). //ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์. //(ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

ไชยศิริ ลีศิริกุล. (5 พ.ย. 2562). วิธีการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานข้าว. (พระมหาปรัชญ์ อรรถาพร, สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(ปีที่เผยแพร่). // ชื่อเรื่อง. //เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ฤทัยชนก จริงจิตร. (2555). กลยุทธ์ข้าวไทยบนฐาน AEC เพื่อก้าวสู่การเป็น Trading Nation เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2563 จาก <http://www.tpsso.moc.go.th/sites/default/files/862-img.pdf>

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). เลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ 593/2562 . เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก <http://www.onab.go.th/category/news/คำสั่ง-ประกาศ/>

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อเรื่อง(ถ้ามี). //ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 1 (20 มิถุนายน 2555).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- เกษงา ผาทอง. (2564). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ประภัสสร ปรีเอี่ยม และธรรมณูญ รวีผ่อง. (2554). ผลการส่งเสริมพัฒนาการ กล้ามเนื้อมัดเล็กสำหรับเด็กพัฒนาการช้าโดยพ่อแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน จังหวัดมหาสารคาม. ใน รายงานการวิจัย. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- พระสุตรักษ์ วิสุทโธ และเดชชาติ ตรีทรัพย์. (2561). บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชนในตำบลทรายขาว อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 2(2), 8-13
- พระสถาพร ปุณณนนโท (ร่ำจวนจร) และคณะ. (2562). การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการทำงานจิตอาสา ของชุมชนวัดสระเกษ อำเภอมือง จังหวัดสงขลา. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 3(2), 16-31.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2535). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2500. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักงานสาธารณสุขอ่างทอง. (2560). รายงานการกักน้ำหนักร้อยกว่า 2,500 กรัม ได้รับการ
คัดกรองพัฒนาการ DSPMปีงบประมาณ 2560 (อินเทอร์เน็ต). เรียกใช้เมื่อ 15
มิถุนายน 2562 จาก <http://atg.hdc.moph.go.th>

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2563). ศิลปะการแห่งโนราห์. เรียกใช้เมื่อ 9 กุมภาพันธ์
2563 จาก https://www.m-culture.go.th/phetthalung/ewt_news.php?nid=508&filename=index.

Elizabet, B. (1990). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Vol.1 and 2. World
Wildlife Fund. Washington, D.C.

Dunst, C. J. & Triette, C. M. (1996). Empowerment, effective helping practices
and family-Centered care. *Pediatr Nurs*, 22(2), 334-337.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์
ของวารสารกวีานพะเยา ได้ที่ <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/jkp> เมื่อส่งเข้าระบบ
สำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : journal.kwanphayao@gmail.com

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารกวีานพะเยา

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์
เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล
.PDF.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง)
กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป
ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผล
การประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณา
บทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ไม่ตรงกับแนวทางของวารสารกวีานพะเยา หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ ผู้เขียนจะได้รับวารสารถึงฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารกวีานพะเยา

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระบุประเภทของวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย ที่พบ (เลือกนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่มีความน่าสนใจมากที่สุด)

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

...(16.pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมาแล้วความสำคัญของปัญหา โดยกว้าง ๆ (อ้างนโยบาย กฎหมาย หรือแนวคิดทฤษฎีมารองรับ).....

2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ).....

3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา.....

4.สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (18 pt)

1..... (16.pt).....

2..... (16.pt).....

3..... (16.pt).....

การทบทวนวรรณกรรม (18 pt)

1..... (16.pt).....

2..... (16.pt).....

สรุป..... (16.pt).....

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16.pt) ระบุรูปแบบของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล.....

ผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ผลการวิจัยต้องตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

[illegible]

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง) (ถ้ามี)

อภิปรายผล (18 pt)

(16 pt) อภิปรายผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยสอดคล้องหรือไม่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของใคร สามารถนำมาอภิปรายได้ทั้งหมด

[illegible]

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

(16 pt).....ระบุนองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สักระยะที่ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุป/ข้อเสนอแนะ (18 pt)

(16 pt) สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับรัดกุมได้ใจความ.....พร้อมข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....และการนำผลการวิจัยไปใช้.....รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือ
กรณีขอบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

...(16 pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการ
วิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและ
ความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง.....

.....
.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt).....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

สรุป (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

(14 pt)

แปลจากหนังสือ:

ผู้เขียน:

ผู้แปล:

สำนักพิมพ์:

ปีที่พิมพ์:

จำนวนหน้า:

บทนำ (18 pt)

(16 pt) บริบท ความเป้นมา ของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

เนื้อเรื่อง (18 pt)

...(16.pt) องค์ประกอบของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา บท หมวดหมู่ ลักษณะ ชนิด ประเภท วัตถุประสงค์ สาระ ประเด็น แง่คิด มุมมอง ฯลฯ

บทวิจารณ์ (18 pt)

...(16.pt) นำเสนอหลักการ แนวคิด ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยรณ ที่ สะท้อนมุมมองเหตุผลความคาดหวัง ผลกระทบ สาระสำคัญ ตามหลักทฤษฎีเชิงวิชาการ พร้อมเสนอแนะแนวทางเพื่อการแก้ไข การส่งเสริมและพัฒนาต่อยอด (อ้างอิงถามี)

จุดเด่น

จุดด้อย

สรุป (18 pt)

(16.pt) สรุปภาพรวมครอบคลุมผลการศึกษาที่นำเสนอ สะท้อนคุณค่า การนำไป ใช้ประโยชน์ เป็นความเรียงไม่ใส่เลขเป็นขอมาตรา ไม่เอียง ไม่หนา ไม่แทรกภาพโมเดล สะท้อนคุณค่าทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16.pt)

